

VERSLAG OPENBARE VERGADERING COMMISSIE VEILIGHEID, BESTUUR EN FINANCIËN D.D. 26 JANUARI 2023

[Typ hier]

Datum verslag 2 februari 2023
Locatie Stadhuis, de raadszaal
Verslag door Geertjan Benus (Notutekst)
Vaststelling verslag 23 februari 2023

Aanwezigen:

Ochtendvergadering

De voorzitter, de heer H. Bakker, en van het college de burgemeester mevrouw S. Dijkma (burgemeester), wethouder mevrouw Schilderman, wethouder mevrouw L. van Hooijdonk, wethouder de heer E. Eerenberg, wethouder de heer D. de Vries, wethouder mevrouw E. Oosters, wethouder mevrouw L. Voortman, en voorts de leden: mevrouw M. Hellevoort (GroenLinks), mevrouw M. Fattal (GroenLinks), de heer M. Koning (D66), de heer R. van der Zweth (PvdA), mevrouw H. Assen (PvdA), mevrouw B. Chirino (ChristenUnie), de heer R. van der Graaf (ChristenUnie), de heer B. van Steeg (CDA), mevrouw E. Kendir (Student & Starter) de heer G. Dijkstra (EenUtrecht), de heer M. van Heuven (Partij voor de Dieren), mevrouw M. Ramaker (VVD), de heer M. de Pagter (VVD), de heer R. Maas (VOLT), mevrouw L. Bode (VOLT), mevrouw K. de Haan (Bij1), de heer C. Bos (Stadsbelang Utrecht), en van de griffie de commissiegriffier de heer J. Schueler en de commissiesecretaris.

Middagvergadering

De voorzitter, de heer H. Bakker, en van het college de wethouder mevrouw Schilderman en voorts de leden: mevrouw J. Kleinrensink (GroenLinks), mevrouw M. Fattal (GroenLinks), de heer M. Koning (D66), de heer R. van der Zweth (PvdA), mevrouw R. Leevers (PvdA), de heer T. Compagnie (ChristenUnie), de heer D. van Bergen (ChristenUnie), mevrouw A. Oudejans (Student & Starter), de heer van den Enk (Student & Starter), mevrouw E. Kendir (Student & Starter), de heer B. van Steeg (CDA), de heer M. de Pagter (VVD), mevrouw K. de Haan (Bij1), mevrouw M. Ramaker (VVD), de heer M. van Heuven (Partij voor de Dieren), en de heer Bos (Stadsbelang Utrecht), de heer I. Simsek (DENK), en van de griffie de commissiegriffier de heer J. Schueler en de commissiesecretaris.

Verslag openbare vergadering commissie Veiligheid, Bestuur en Financiën d.d. 26 januari 2023

Aanwezigen:	1 -
1. Opening en mededelingen	2 -
1.a Heropening	2 -
2. Vaststellen van de agenda van 26 januari 2023	2 -
3. Vaststellen van ingekomen agenderingen	2 -
3.1 zichtbaar dragen van religieuze uitingen handhavers – ervaringen in het buitenland	2 -
4. Vaststellen verslagen	4 -
5. Toezeggingen/moties	4 -

	6. Ingekomen stukken (afdoeningsvoorstellen) onder het werkterrein van de commissie	- 4 -
	7. Verslag adviescommissie Controle en Financiën	- 4 -
	8. Raadsbrief Uitvoeringsbrief coalitieakkoord Planning op Hoofdpijnen	- 5 -
	9. Raadsbrief Proces Sturen en Verantwoorden	- 24 -
	10. Raadsvoorstel zienswijze kadernota 2024 Veiligheidsregio Utrecht	- 27 -
50	11. Raadsbrief rapport coronalesen gemeente Utrecht	- 28 -
	12. Actieplan Straatintimidatie	- 39 -

Ochtendvergadering 26 januari 2023

1. Opening en mededelingen

De voorzitter, de heer Bakker, opent de vergadering omstreeks 09.30 uur en heet iedereen welkom.

Mededelingen vanuit de commissie

60 **De heer Dijkstra** (EenUtrecht) zal over een uur absent zijn met het oog op zijn gezondheid.

Mevrouw Ramaker (VVD) vervangt mevrouw Meerding voor de behandeling van het onderwerp Straatintimidatie.

Mededelingen vanuit het college

Geen.

Middagvergadering

1.a Heropening

70 **De voorzitter**, de heer Bakker, heropent de vergadering omstreeks 14.00 uur en heet iedereen welkom.

2. Vaststellen van de agenda van 26 januari 2023

Aldus vastgesteld.

3. Vaststellen van ingekomen agenderingen

De voorzitter leidt de bespreking in.

3.1 Raadsbrief Regionale Veiligheidsstrategie 2023 – 2026

Het voorstel is een commissiebehandeling voor 45 minuten. De commissie gaat daarmee akkoord.

80

3.2 Raadsbrief Inhoudelijke uitgangspunten Programmabegroting en Beleidscyclus nieuwe stijl

De voorzitter deelt mee dat vandaag dit onderwerp op de agenda staat om het college input mee te geven. Dit wordt ook besproken in de commissie Controle en Financiën. Om voortgang te behouden in het proces is het voorstel de raadsbrief te agenderen voor de commissie VBF van 23 februari met een behandeltijd van 90 minuten. De commissie kan zich daarin vinden.

3.3 Rapport Rekenkamer Utrecht “Horen zien en samen door”

90 Het voorstel is dit rapport in de commissie te behandelen in 90 minuten.

De Rekenkamer heeft een technische bijeenkomst aangeboden, voorafgaand aan de commissiebehandeling. **De voorzitter** vraagt of de commissie daarvan gebruik wil maken. Eerder stuurde de Rekenkamer ook een brief over het jaarplan van de

Rekenkamer. Het voorstel is om een technische bijeenkomst over het jaarplan te combineren met de bijeenkomst over het zojuist genoemde rapport. **De voorzitter** vraagt of de commissie de behoefte heeft aan een technische bijeenkomst. Hij vraagt of de commissie het eens is met de agendering.

De heer Van der Zweth (PvdA) bepleit de betrokkenheid van burgers hierbij. Hij heeft dan de voorkeur aan een Raadsinformatiebijeenkomst. **De voorzitter** antwoordt dat een combinatie van beide mogelijk is. Hij wacht het oordeel af van de commissie over zijn vraag over of dit een Raadsinformatiebijeenkomst moet zijn of een technische bijeenkomst.

De heer Dijkstra (EenUtrecht) steunt het voorstel van de PvdA.

De heer Koning (D66) is voorstander van een Raadsinformatiebijeenkomst.

De heer Van Steeg (CDA) is het daarmee eens. Wat hem betreft voorafgaand aan de Raadsinformatiebijeenkomst Introductie van de Rekenkamer om daarna stil te staan bij wat dit voor de stad betekent. Hij bepleit een bespreking van 90 minuten.

De voorzitter constateert dat VOLT en de ChristenUnie mee agenderen.

Hij concludeert dat de agenderende partijen een programma zullen maken met de Rekenkamer voor 14 februari.

De heer Van der Zweth (PvdA) stelt zich beschikbaar voor het schrijven van een tekst voor de Raadsinformatiebijeenkomst.

De heer Van Steeg (CDA) stelt voor hiervoor 120 minuten uit te trekken. De commissie gaat daarmee akkoord. **Mevrouw Chirino** (ChristenUnie) schaart zich daar achter. De commissie gaat akkoord met 120 minuten. **Mevrouw Ramaker** (VVD) denkt dat haar fractie wil aansluiten en zal hierover terugkoppelen.

De voorzitter concludeert dat een modus gevonden zal worden voor een combinatie met het jaarplan. **De heer Van der Zweth** (PvdA) bepleit de twee onderwerpen los van elkaar te bespreken; die hoeven niet in één vergadering aan de orde te komen.

Hij bepleit een planning die logisch is. **De voorzitter** concludeert aldus.

3.4 Agenderingen ter plaatse op basis van de lijst ingekomen raadsbrieven

3.4.1 Het afgelaste Stadsgesprek over over jongeren en politiek met een migratie-achtergrond.

Mevrouw Kendir (Student & Starter) bepleit deze agendering voor 14 februari voor anderhalf uur. **De voorzitter** gaat hiermee akkoord.

3.4.2 Een initiatiefvoorstel in de plaats van de ooit afgeschafte wijkraden.

De heer Dijkstra (EenUtrecht) bepleit de behandeling ervan in de commissie van 23 februari. **De voorzitter** merkt op dat die datum al behoorlijk volgepland is. Hij vraagt de heer Dijkstra of het mogelijk is hierover separaat een gesprek te voeren. Hij legt de vraag voor of dit nu al in de commissie besproken moet worden.

De heer Dijkstra (EenUtrecht) bevestigt dit te willen bespreken in de commissie. Hij wil dit in het publieke debat brengen. **De heer Van Steeg** (CDA) vindt het goed om te spreken over de wijkplatforms en hoe dat te organiseren. Hij verwacht daarover nog een brief van het college. Hij stelt voor de brief over de wijkplatforms daarbij te betrekken.

De heer Dijkstra (EenUtrecht) neemt hierin graag initiatief als oppositie. Hij hoopt met het initiatief de wethouder uit te dagen om daarin mee te denken. Hij heeft al een eerste gesprek met de wethouder gehad.

Mevrouw Ramaker (VVD) had begrepen dat een initiatiefvoorstel eerst via de raad gaat. Dat het aangekondigd wordt in de raad en daarna doorgaat naar de commissie.

De voorzitter had begrepen dat heer Dijkstra nog wel een voortraject wil. De raad gaat hierover inhoudelijk. Hij voorziet dat het in ieder geval 30 maart wordt.

De heer Van Heuven (Partij voor de Dieren) begrijpt dat de heer Dijkstra dit op deze wijze wil doen. Hij voelt de behoefte niet om een conceptinitiatiefvoorstel in de commissie te bespreken omdat de commissie al weinig tijd heeft. Hij vindt het interessant hierover te spreken met de heer Dijkstra.

De heer Koning (D66) schaart zich achter de inbreng van de heer van Heuven.

150 **Mevrouw Kendir** (Student & Starter) sluit zich daarbij aan.

De voorzitter concludeert dat de meerderheid in deze commissie bepleit het officiële initiatiefvoorstel proces te doorlopen. Het voorstel is om in onderlinge afstemming samen met de commissiegriffier na te gaan hoe dit al dan niet gecombineerd met de andere raadsbrief in het vat te gieten. Hij verneemt dat **de heer Dijkstra** (Een-Utrecht) daarmee akkoord gaat.

3.4.3 Raadsbrief over het Onderdak

De heer Van Steeg (CDA) stelt voor dit te agenderen voor de commissie samen met de PvdA, met de VVD en Student & Starter en stelt voor 90 minuten daarvoor te reserveren. Hij verwijst in dit verband naar de Raadsinformatiebijeenkomst hierover.

160 **Mevrouw Kleinrensink** (GroenLinks) sluit zich daarbij graag aan.

De voorzitter constateert dat de ChristenUnie en Bij1 zich aansluiten.

De heer Van Steeg (CDA) deelt mee dat de behoefte bestaat om dit te bespreken samen met de burgemeester en de wethouder asiel en maatschappelijke opvang.

De voorzitter deelt mee dat dit meegenomen wordt in de puzzel.

Het Utrechts planproces

De heer Dijkstra (EenUtrecht) verneemt na ampel beraad dat de commissie de voorkeur geeft aan de behandeling van het Utrechtsplanproces in de Raadsinformatiebijeenkomst vanuit de commissie ROG omdat dat onderwerp daar geagendeerd is. Hij zal de commissieleden in deze commissie uitnodigen om aan de bespreking in de Raadsinformatiebijeenkomst georganiseerd vanuit ROG.

170 De voorzitter concludeert dat daarmee alle agendering zijn besproken.

4. Vaststellen verslagen

Conceptverslag vergadering 15 december 2022

Het verslag wordt conform vastgesteld.

5. Toezeggingen/moties

180 *Lijst toezeggingen-moties-brieven VBF d.d. 15 december 2022.*

Geen opmerkingen; aldus vastgesteld.

6. Ingekomen stukken

Openbare lijst van ingekomen stukken voor de commissie VBF d.d. 26 januari 2023.

Geen opmerkingen; conform het afdoeningvoorstel:

Petitie drugsoverlast Lucas Bolwerk en omgeving: het voorstel is de petitie in handen te stellen van het college voor advies. Hiermee is deze lijst vastgesteld.

7. Verslag adviescommissie Controle en Financiën

190 Verslag van 17 november 2022. Is ter kennisname aangenomen.

Schorsing en heropening van de vergadering.

8. Raadsbrief Uitvoeringsbrief Coalitieakkoord Planng op Hoofddijnen.

Burgemeester, Beleidsterrein: Bestuurlijke Zaken

Geagendeerd door: (VOLT), (VVD), (CDA), (EenUtrecht)

De Rekenkamer heeft op 19 oktober 2022 een brief naar de gemeenteraad en het college gestuurd met haar zienswijze op het Coalitieakkoord in relatie tot de navolgbaarheid van de uitvoering en de Verantwoording hierover. De conclusies zijn een herhaling uit eerdere rapporten: er wordt onder meer geconstateerd dat de concreetheid van ambities en doelen beter kan en dat de aansluiting van ambities en maatregelen niet volledig is. Het is van belang om de ontwikkeling en uitvoering van (nieuw) beleid goed te kunnen volgen. Het stelt de raad in staat om de voortgang op dossiers inzichtelijk te hebben, na te gaan of de doelen met deze inzet behaald kunnen worden en waar nodig op tijd bij te sturen. Volt, VVD, EenUtrecht en CDA willen graag het debat voeren op hoe dit structureel te verbeteren.

De voorzitter leidt de bespreking in aan de hand van de annotatie bij de agenda. (zie hierboven). De bespreking vindt plaats in een termijn.

De commissie

Mevrouw Bode (VOLT) geeft dit onderwerp graag de tijd die het nodig heeft.

Zij spreekt haar zorg uit over de uitvoering. Zij ziet na een jaar in de raad patronen en zij omschrijft ze. Ook het rekenkamerrapport laat die patronen zien. Het meest recente rapport was voor haar fractie de druppel: de bevestiging dat ambities en doelen concreter moeten, zo dat duidelijker is wat het college precies wil bereiken. Het is voor haar onduidelijk wat de huidige acties precies opleveren. Ongeveer een uur geleden werd een nieuw Rekenkamerrapport gepubliceerd over middenhuur. Zij citeert de conclusies: "niet kan worden vastgesteld op welke manier het gemeentelijk beleid bijdraagt aan het bereiken van het doel van een vergroot middenhuur segment om beter te waarborgen dat de geambieerde groei van het segment in de toekomst ook daadwerkelijk wordt gerealiseerd acht" de Rekenkamer "het noodzakelijk dat de gemeente meer specifieke doelen stelt voor middenhuur, meer zicht heeft op de realisatie, en meer structuur aanbrengt in de wijze van sturen."

VOLT vindt het belangrijk dat de raadsleden kunnen sturen op resultaat en de fractie verwacht dat het college helder en transparant is over de doelen, over de voortgang en de acties en dat de begroting daarop aansluit. Om die reden heeft VOLT deze discussie groots neergezet met het hele college aanwezig. Ze dankt het college voor zijn aanwezigheid.

Dit debat beschouwt zij als een debat vanuit de eigen rollen; zij vindt dat de rol van de raad onvoldoende is in te vullen. Het is lastig sturen wanneer het beoogde resultaat niet duidelijk is. Zij verneemt vaak het antwoord dat het niet goed meetbaar is, of dat het gaat om een crisissituatie en dat direct gehandeld moet worden, of "het college doet al zoveel, wat vindt VOLT wat het college nog meer moet doen?"

Dergelijke antwoorden slaan haars inziens het leven uit het debat. Zij vraagt het college hoe het beoordeelt of de inzet voldoende bijdraagt.

De heer Koning (D66) denkt dat het in dit debat heel belangrijk is de rollen scherp te krijgen. Hij legt de vraag terug wat mevrouw Bode als háár rol ziet. Hij vraagt of zij het eens is dat zij in de positie is om iets te zeggen over de inbreng van het college, bijvoorbeeld om doelen bij te stellen, om daarop te amenderen of voorstellen te doen.

Mevrouw Bode (VOLT) zet uiteen dat iedereen iets kan vinden over keuzes die gemaakt worden door de coalitie. Alle partijen kunnen daarvan iets vinden. Het gaat haar erom dat zij wil weten wat gedaan wordt op de keuzes die gemaakt worden, welke doelen er opgesteld worden en of die worden bereikt. Dat blijft haars inziens

vaak vraag. Zij herhaalt haar argumenten als het gaat om het karakter van de debatten die dan volgen.

De heer Van der Graaf (ChristenUnie) deelt met de heer Koning dat de raad soms aan zet is om na te gaan hoe ervoor te zorgen dat het doel dat wordt nagestreefd zo concreet mogelijk meetbaar gemaakt wordt. De raad kan het college daarop scherp houden. Hij legt de vraag voor of de raad daarin zelf ook een rol heeft.

250 **Mevrouw Bode** (VOLT) kan daarin deels meegaan. Het is haars inziens niet de taak van de raad om de doelen SMART te maken: meetbaar realistisch et cetera. Daarop wil zij graag de resultaten en voortgang terug kunnen zien en kan de raad beoordelen of het al dan niet snel genoeg gaat en een eventuele versnelling kan voorstellen of een andere richting.

Mevrouw Ramaker (VVD) is benieuwd of VOLT zelf voorbeelden kan noemen waarin de fractie actief heeft gevraagd aan het college het Smart, concreter en meetbaarder te maken.

260 **Mevrouw Bode** (VOLT) attendeert op de motie van haar fractie over het meten van klimaatneutraal. De fractie heeft een voorbeeld gehaald uit de global goals en voorgesteld daarop te gaan sturen en te meten. Die motie is afgewezen.

Zij vervolgt haar bijdrage in haar termijn met in te gaan op drie voorbeelden. Allereerst noemt zij het klimaat en de klimaatboom voor het stadhuis die in 2009 geplant is met de tekst “geplant ter gelegenheid van het klimaatbos in Leon en de Utrechtse doelstelling Utrecht CO₂ neutraal in 2030”. 12 juni 2019 riep Utrecht de klimaatnoodtoestand uit. De Europese commissie heeft op 28 april 2022 verkondigd dat 100 Europese steden zullen deelnemen aan de missie om uiterlijk 2030 klimaatneutraal te zijn. Ook in het Coalitieakkoord staat dat Utrecht de klimaatcrisis tegengaat. Utrecht wil voorloper zijn op duurzaam en daarop veel publiciteit krijgen.

270 De wethouder stelt dat Utrecht niet klimaatneutraal kan worden. Er is onduidelijkheid over waar Utrecht nu staat, en welke maatregelen positief en negatief daaraan bijdragen. Zij noemt nieuwbouwprojecten die niet klimaatneutraal zijn, laat staan klimaatpositief. Dat wordt verklaard met dat de plannen al ouder zijn. Zij is ervan overtuigd dat het wel kan, maar dat het een kwestie is van keuzes. Keuzes hebben gevolgen voor andere opgaven in de stad. Nu zit Utrecht in de situatie waarin geen keuzes worden gemaakt en dat het debat ook niet goed te voeren is.

De heer Van Steeg (CDA) is het er over eens de aanbevelingen van de Rekenkamer serieus te nemen. Wat vindt VOLT van het uitroepen van de klimaatnoodtoestand door de raad?

280 **Mevrouw Bode** (VOLT) vindt dat symbolisch. In een crisistoestand zouden er extreme maatregelen nodig zijn om de noodtoestand af te wenden. Nu een paar jaar later ziet ze daarvan niets terug.

De heer Van Steeg (CDA) beschouwt de uitroep als een mogelijke algemene oproep tot heel veel maatregelen die moeilijk concreet te maken zijn. Hij vraagt of het in die zin ook een rol van de raad is om daarmee iets voorzichtiger te zijn.

Mevrouw Bode (VOLT) zou een lawine aan maatregelen verwachten bij het uitroepen van de klimaatnoodtoestand. Zij mist die lawine aan maatregelen. Zij ervaart die klimaatnoodtoestand niet.

De heer Van Steeg (CDA) legt de vraag voor of dat juist ook een reden is om te zeggen dat de klimaatnoodtoestand mogelijk ook wel een te grote sticker is die op de vraag aan het college is geplakt.

290 **Mevrouw Bode** (VOLT) is het daarmee niet eens. Het gaat dan om het politieke standpunt van waaruit de raad naar de situatie kijkt.

De heer Koning (D66) vraagt of hiermee het Rekenkamerrapport en het Coalitieakkoord ter discussie staan of de klimaatdiscussie.

Mevrouw Bode (VOLT) verheldert door de eerste van drie voorbeelden aan te geven om te duiden waar het volgens haar fractie niet goed gaat.

De voorzitter doet de suggestie VOLT in de gelegenheid te stellen haar drie voorbeelden te geven.

300 **Mevrouw Bode** (VOLT) benadrukt dat het een kwestie is van keuzes. Wanneer het de koers is niet klimaatneutraal te worden, staat zij op standpunt dat dan ook publiekelijk bekend te maken en te vertellen waarom dat niet mogelijk is. Zij is er dan voorstander van zich terug te trekken uit de EU-stedenmissie. Kap de klimaatboom ritueel, als “sorry dit kunnen we niet waarmaken”. Zij krijgt hierop graag de reflectie van het college.

Het tweede voorbeeld betreft Wonen. Zij leest in het Coalitieakkoord dat het college de woningnood gaat aanpakken. Een stad als Utrecht zal nooit voldoende woningen hebben door de aanzuigende werking die de stad heeft. Zij legt de vraag voor wanneer het gemeentebestuur tevreden is en wat de ambitie van het stadsbestuur is met de beoogde stand van zaken in 2026.

310 Zij weet dat er aandacht is voor de tekorten van wachttijden, maar zij weet ook dat het bestuur niet goed weet wat het effect is van maatregelen op de wachttijden. Zij legt de vraag voor waarop het stadsbestuur dan stuurt. Zij vraagt naar de prioriteiten van het college: wat is belangrijk het klimaat of wonen? Wat is belangrijker wonen of groen?

Haar derde voorbeeld betreft armoede. In het Coalitieakkoord leest zij dat het college zich hard maakt voor kansengelijkheid. Ontzettend veel wordt gedaan om mensen met weinig inkomen te helpen. Het percentage kinderen dat opgroeit in armoede neemt af; dat komt niet door de maatregelen maar omdat meer mensen in de Utrecht komen wonen die iets rijker zijn. Zij vraagt naar het effect van de maatregelen gericht op kansengelijkheid en alle inspanningen en goede bedoelingen om mensen te helpen.

320 Daarmee heeft zij haar bruggetje naar het laatste punt: de uitvoering. VOLT maakt zich ook zorgen over de uitvoering. Bij alle acties en plannen ziet zij de vraag vanuit de ambtelijke organisatie om meer mensen en middelen. Zij vindt dat logisch vanuit de gedachte dat er steeds meer werk bijkomt.

De heer Van der Zweth (PvdA) vraagt of VOLT het eens is met de PvdA dat wanneer het bestuur het Smart zou willen hebben of wanneer het bestuur het concreet wil hebben, dat het dan niet alleen gaat om de uitkomsten maar ook om de inzet.

330 **Mevrouw Bode** (VOLT) merkt op dat de inzet publieke middelen zijn. Die zijn maar één keer uit te geven, of één keer in de tijd te besteden. Dat moet dan wel aan zaken die het meeste gaan bijdragen. Die inzet is belangrijk maar het effect daarvan is nog belangrijker, omdat het effect ertoe kan leiden dat de middelen anders worden ingezet.

De heer Van der Zweth (PvdA) bedoelt de inspanning die gepleegd wordt. VOLT noemt voorbeelden waarbij de uitkomsten ter discussie staan. Hij leest in het Coalitieakkoord “we gaan met alle energie productielocatie uit de MER aan de slag; het gevolg daarvan is later te checken. Wachttijsten inkorten of niet? Ook is iets te zeggen over de productie van sociale huurwoningen. Dat is zijns inziens ook smart en navolgbaar. Daarop is ook de toets mogelijk of het college met zijn beleid zijn beloftes nakomt.

340 **Mevrouw Bode** (VOLT) werpt tegen dat dan niet als effectindicator *de wachttijden op woningen* verlaagd gaat worden als daarop niet te sturen is. Het gaat haar er om of wat gedaan wordt bijdraagt aan de beoogde uitkomsten. De goede intenties beschouwt zij als start; daarmee is het bestuur er nog niet; iedereen heeft goede intenties.

De heer Van der Zweth (PvdA) merkt op dat het ook gaat om afbreekbaarheid van het gemeentebestuur, van de keuzes die daarin gemaakt worden. De ontwikkeling van wachtlijsten heeft ook invloeden van buiten. Hij vraagt of VOLT het met de PvdA eens is dat ook gekozen kan worden om te sturen op aantallen woningen die gebouwd worden, het aandeel sociaal, en dat dat dan het doel is en dat dan de hoop gevestigd is op het slinken van de wachtlijsten. Ook dat is een manier om controle te houden op het beleid en het bestuur.

350 **Mevrouw Bode** (VOLT) vindt dat een goed voorbeeld. Zij vindt het uitgangspunt “aan de slag gaan met” onvoldoende. Dat moet wat haar betreft uitgewerkt worden in wat er concreet gedaan gaat worden omdat het college bepaalde doelen wil bereiken.

Zij vervolgt haar inbreng met de zorgen die zij heeft over de uitvoering. Heel veel werk, taken, opdrachten komen erbij. Dat heeft allemaal prioriteit en moet allemaal gedaan worden. Zij ziet dat dat leidt tot een uitdijning, ook vanuit de gedachte dat de mens steeds iets toevoegt en dat die mens het lastig vindt om ergens iets weg te halen: wat zijn de criteria om te stoppen met iets?

360 Zij ziet dat overal tekorten zijn aan mensen. Zij is er benieuwd naar te vernemen of het college met een visie kan komen op de inzet van mensen. De vacatures die nu openstaan maken ook dat nagedacht moet worden over waarop het stadsbestuur mensen inzet. Het kan niet steeds op nieuwe dingen omdat er een structureel tekort is. Te zien is dat er sprake is van onderbesteding. Zij pleit voor transparantie in dezen en betrokkenheid van de raad. Zij ziet dat het gebrek daaraan leidt tot micromanagement vanuit de raad: soms worden moties ingediend over kleine uitvoeringsdingen, zoals iets plakken, iets uitdoen. Met alle goede bedoelingen is dat niet wat de raad zou moeten doen. Zij geeft graag ruimte aan de plek waar die dingen gedaan worden. Wanneer de raad gaat micromanagen, is de raad niet bezig met het grote geheel.

370 **De heer Dijkstra** (EenUtrecht) hoopt dat VOLT hiermee niet zegt dat de raad niet meer moet sturen op belangrijke details.

Mevrouw Bode (VOLT) antwoordt ontkennend. Zij pleit ervoor ook niet de ideeën-machine te zijn om ergens het licht uit te doen of het zwembadwater een paar graden kouder te laten worden. Dat mag wat haar betreft ergens anders bedacht worden. Daarover hoeft de raad geen moties in te dienen wat haar betreft.

Mevrouw Ramaker (VVD) merkt op dat VOLT aangeeft dat een en ander concreter moet, et cetera. Zij vraagt of VOLT voorbeelden kan geven van keuzes die die fractie zou maken wanneer zij in het college zou zitten.

380 **Mevrouw Bode** (VOLT) pakt dan een eigen stokpaardje. Zij gaat in op alle maatregelen gericht op mensen met weinig geld. De keuze van haar fractie zou dan zijn hen geld te geven. Dan komt daar een heel pakket bij aan vragen hoe dat is uit te voeren; maar dat is dan de richting. Zij ziet daarmee besparing in de uitvoering. Ze geeft dit als voorbeeld en heeft niet de intentie hierover een debat te voeren.

De heer Van der Zweth (PvdA) vraagt hoe daarvan het effect te meten is, uitgaande van het pleidooi van VOLT zojuist.

Mevrouw Bode (VOLT) vergelijkt die meting met de meting van het effect van passen waarmee mensen goedkoper uit kunnen zijn en middelen op andere manieren. Te meten is dat er geen kwijschelding van belastingen meer nodig zijn, dat allerlei noodmaatregelen niet meegenomen hoeven te worden omdat iedereen voldoende inkomen heeft om mee te draaien bij alles wat er is. Dat zal gemerkt worden aan minder druk op Buurtteams, aan minder druk op de gezondheidszorg.

De heer Van der Zweth (PvdA) herhaalt zijn vraag en schetst wat hij aan gevolgen van het geven van geld ziet.

Mevrouw Bode (VOLT) kan de gedachtegang van de heer Van der Zweth niet volgen. Hij ging te snel.

De heer Van der Zweth (PvdA) bedoelt dat er een maatregel wordt genomen met een onduidelijke impact. Vervolgens voorziet hij dat alles tegenzit: andere armoederegelingen worden versoberd. De werkloosheid loopt op. De armoede neemt toe breed in het land. Hij herhaalt zijn vraag aan mevrouw Bode over hoe te meten wat de maatregel van *geld geven* heeft gedaan.

Mevrouw Bode (VOLT) kijkt naar hoe mensen kunnen meedoen. Er zijn ook andere effecten van invloed. De kern is hoe geld verdeeld wordt; de kern van dit voorstel van “het college VOLT” is dat heel veel maatregelen die nu geld en tijd kosten waarvan niet goed te zien is wat het effect is, en die dan niet meer nodig zijn. Zij houdt het graag simpel. Er zijn voorbeelden van het gevolg van wanneer mensen geld krijgen.

De heer Van der Zweth (PvdA) begrijpt het pleidooi van mevrouw Bode, dat het hier dan ook gemeten moet worden en getoetst. Hij beschouwt de inbreng van haar als de omschrijving van het dilemma; het is mogelijk op de inpanning de check te doen: wordt daadwerkelijk geld gegeven inplaats van andere armoederegelingen. Als het gaat om de vraag welk effect het heeft, is dat zijns inziens lastig te meten, omdat daar allerlei andere facetten en dingen bij komen kijken. Het stadsbestuur is geen bedrijf; het stadsbestuur is een overheid en gaat over van alles. Het voorbeeld van mevrouw Bode zelf is niet goed te meten. Hij is benieuwd te vernemen of mevrouw Bode dat deelt.

Mevrouw Bode (VOLT) is het daarmee niet eens. Zij benadrukt dat het minder tijd en minder geld kost, ook van de organisaties om de gemeente heen.

De voorzitter stelt voor dat mevrouw Bode haar betoog voortzet.

Mevrouw Bode (VOLT) is aanbeland bij het onderwerp micromanagement. Zij stelt voor te laten zien wat het voor consequenties heeft voor de leden van de raad; zij vraagt of het college daarvoor openstaat.

Haar fractie is erg benieuwd naar de reflectie en ideeën van het college om betere doelen te stellen, daar acties aan te koppelen en resultaten te laten zien: welke keuzes worden gemaakt, wat heeft prioriteit? Zij stelt voor dat tot uiting te laten komen in lovende conclusies en in volgende rekenkamerrapporten en levendige debatten in de raadszaal opdat het stadsbestuur gezamenlijk de stad verbetere.

De heer Dijkstra (EenUtrecht) stelt een vervolgvraag op het micromanagement. Hij betreurt het dat VOLT daaraan zo'n negatieve smaak heeft. Hij krijgt graag de reactie van VOLT op zijn stelling dat wanneer de raad stuurt, de raad niet blijft hangen op de abstracties en de hoofdlijnen, maar juist op een aantal details. Hij bepleit op details te gaan zitten wanneer zich herhalingen voordoen van zaken waarop kritiek is. Hij wil niet uit deze discussie komen met de idee dat het micromanagement niet gedaan moet worden. Hij vraagt of VOLT die opvatting deelt.

Mevrouw Bode (VOLT) staat in contact met bewoners. Wanneer dat het microniveau is, antwoordt zij bevestigend op de vraag van de heer Dijkstra. Daar is de raad voor.

Dat betekent nog niet dat de raad op microniveau moet sturen; de raad moet de kaders kunnen stellen en richting kunnen geven. Dat moet niet plaatsvinden op ieder detail.

De heer Dijkstra (EenUtrecht) antwoordt dat vandaag gesproken wordt over hoe te sturen is, hoe zaken SMART te krijgen. Dan laat de raad zich ook leiden door wat er plaatsvindt op microniveau.

Mevrouw Bode (VOLT) vindt dat het abstract wordt dat het niet zo zou hoeven zijn. Wanneer gesproken wordt over het klimaat hoeft de raad niet bij elke grasspriet na te gaan wat de effecten zijn. Zij wil op een hoger niveau daarover het gesprek aangaan met het college.

De voorzitter merkt op dat de beide raadsleden iets anders in de wedstrijd zitten. Hij geeft het woord aan GroenLinks.

Mevrouw Kleinrensink (GroenLinks) betreurt het van VOLT dat die fractie de rol van de raad heel klein maakt. VOLT legt de nadruk op bijvoorbeeld de doelen van het college, hoe daarop te sturen is; de rol van de raad is het stellen van de kaders vooraf. Wanneer de doelen niet goed genoeg zijn, kan de fractie daarvoor voorstellen doen. De kunst is dan een meerderheid te vinden. Zij is heel benieuwd naar de voorstellen waarmee VOLT in de komende tijd zal komen.

Mevrouw Bode (VOLT) merkt op dat de raad ook een controlerende taak heeft. Keer op keer is vast te stellen dat niet goed te beoordelen is of het beleid aansluit op de doelen die worden gesteld, en dat doelen ook niet scherp zijn. Zij vindt het prima om een reflectie op de rol van de raad te hebben. Zij ziet ook dat de raad iets te doen heeft. Nu gaat het om de rol vanuit het college en het gaat om de raadsvoorstellen die te verwachten zijn en hoe bepaalde zaken worden uitgevoerd en de conclusies die daaraan verbonden worden door de Rekenkamer. .

Mevrouw Kleinrensink (GroenLinks) bevestigt dat de raad een controlerende taak heeft. De raad moet die taak ook goed uitvoeren. Dat betekent dat de raad aan de voorkant duidelijk moet zeggen wat hij wil in de zin van de kaders die hij meegeeft zo dat de raad daarop kan controleren. Er zit ook een taak voor de raad in de kaders en in de doelstellingen. Die zijn op sommige punten ook heel helder wat haar betreft. Wanneer mevrouw Bode vindt dat dat niet helder genoeg is zo dat de raad daar later niet goed op kan sturen, staat het de fractie vrij daarop voorstellen te doen. Nu wordt iets bij het college gelegd dat aan de raad is waarbij het aan de raad is om daarin een goede rol te nemen. Zij voert graag het gesprek met mevrouw Bode over hoe daarop beter te sturen. Daarop lopen ook processen momenteel.

De heer Koning (D66) had dezelfde vraag als mevrouw Kleinrensink. De raad heeft niet alleen een controlerende maar ook een kaderstellende en een volkstegenwoordigende rol. De raad staat continu aan de lat als het gaat om de kaderstellende rol. Wanneer hij een begroting of een Voorjaarsnota vaststelt, moeten de kpi's SMART zijn. Wanneer VOLT van mening is dat die niet voldoende SMART zijn en dat die anders moeten, heeft de fractie alle ruimte om daarvoor voorstellen aan te dragen en ook om het college daarop scherp te houden in de desbetreffende debatten. Hij vraagt of mevrouw Bode daarvan meer gebruik wil maken. Hij roept haar op zich uit te leven bij de Voorjaarsnota.

Mevrouw Bode (VOLT) zal dat zeker doen. Zij benadrukt dat die gesprekken nog steeds gaan over of wat gedaan wordt navolgbaar/meetbaar is, onafhankelijk van of de raad met de acties al of niet eens is.

De heer Koning (D66) benadrukt dat dat zijn punt is. Hij adviseert VOLT het gesprek aan te gaan wanneer die onvoldoende meetbaar zijn. Hij merkt op dat in de afgelopen jaren veel discussies geweest zijn over welke zaken gemeten worden in de begroting en hoe verantwoord wordt. Hij attendeert op de commissie waaraan ook VOLT kan deelnemen waar de begrotingstructuur wordt aangepast een hoe nu gewerkt wordt aan de actuele thema's. Hij vraagt of VOLT ook die verbeteringen ziet.

Mevrouw Bode (VOLT) antwoordt ontkennend. Het stadsbestuur doet het niet goed zo lang zij Rekenkamerrapporten leest waarvan zij de conclusies al kan schrijven zonder ze te hebben gelezen. Zij vindt dat dat anders moet. Daarom gaf zij in haar betoog aan hoe dat te kunnen verbeteren. Die hoop koestert zij richting de toekomst. Terugkijkend ziet zij de verbeteringen niet.

De heer Koning (D66) concludeert dat de uitnodiging aan mevrouw Bode blijft staan om op de specifieke onderwerpen voorstellen in te dienen. Hij vindt het te gemakkelijk om de bal bij alleen het college neer te leggen, terwijl de raad de kaderstellende rol heeft.

De heer Van Steeg (CDA) bevestigt dat de raad de kaderstellende rol heeft. Hij merkt op dat dit debat gaat over de uitvoering van het Coalitieakkoord. De Rekenkamer maakte daarover opmerkingen. De raad mag van de coalitie vragen daarover duidelijk te zijn. Hij had gehoopt dat VOLT ook daarop zou ingaan: hoe dat nadrukkelijker terug te kunnen laten komen in het vervolg hierop. Hij hoopt dat de coalitie dat gaat doen en dat mevrouw Bode de oppositie daarin steunt.

Mevrouw Bode (VOLT) vindt dat een mooie aanvulling van het CDA.

De heer Van Steeg (CDA) merkt op dat de vraag wel concreet is hoe ervoor te gaan zorgen dat al die maatregelen die in het Coalitieakkoord staan in het proces van de raad meer borging krijgen en dat de raad duidelijker kan sturen op dat het daadwerkelijk gebeurt.

Mevrouw Bode (VOLT) merkt op dat het hier te maken heeft met keuzes maken en prioriteiten stellen. Wanneer alles een beetje gedaan wordt redt het stadsbestuur het niet. Daarin moeten stappen gezet worden.

De heer Van Heuven (Partij voor de Dieren) herkent wat VOLT zegt over het ontbreken van overkoepelende doelen en over het hebben van parallelle doelen en dat de raad dan niet kan controleren. Hij is benieuwd te vernemen wat mevrouw Bode vindt van zijn perceptie dat het college het vaak onmogelijk maakt om beleid aan te scherpen. In hoeverre kan de raad beter opereren gericht op het aanscherpen van het Coalitieakkoord en te verbeteren.

Mevrouw Bode (VOLT) houdt dat voor mogelijk en ziet dan een splitsing van twee zaken; dat gaat het enerzijds om het aanscherpen van doelen en anderzijds om de politieke overtuiging en de ideeën over wat de raad zou willen bereiken. Dat vraagt soms van de oppositie dat zij over haar eigen schaduw heen stapt door na te gaan welke keuze de coalitie heeft gemaakt en helpt het om daarop de doelen aan te scherpen al zijn het niet de doelen van de raad en al gaan de doelen niet zo ver als de raad zou willen.

De voorzitter concludeert dat hiermee de bijdrage van VOLT is afgerond. Hij brengt voor het voetlicht dat vandaag het Coalitieakkoord op de agenda staat en de raadsbrief die daarop heeft gevolgd en het rekenkamerrapport. Hij vraagt de discussie daarop toe te spitsen en de scherpte daarin op te zoeken.

Voortzetting debat

Mevrouw Ramaker (VVD) gaat in op de disbalans tussen ambities en maatregelen, die resulteert in onderbesteding, in het doorschuiven van ambities. Zij heeft nagedacht over kaderstellende en volksvertegenwoordigende rol die de raad heeft en hoe de raadsleden elkaar daarin kunnen versterken, los nog van de scheiding tussen coalitie en oppositie. Alle raadsleden worden aangesproken door de vraag hoe de stad het beste te vertegenwoordigen. Vanuit dat perspectief ziet zij dat het stadsbestuur veel programma's heeft en opgaven en dat er een verhaal richting de raad komt en dat de VVD dan weleens vindt ontbreken hoe het zit wanneer het programma stopt. Dan zijn er nog steeds de kosten die voortkwamen uit het programma. Het zou dan wat haar betreft goed zijn wanneer in de raadsvoorstellen meer inzichten komen over de in standhoudingskosten en over de doorlooptijden. Zij krijgt hierop graag de reactie van het college, van de wethouder financiën. Zij was geschrokken over de 1 miljoen aan dwangsommen; de raad ontvangt brieven over risicovolle projecten. Van bepaalde andere programma's weet het stadsbestuur dat nog niet maar verwacht het wel. Zij zou het goed vinden wanneer duidelijker in de kanttekeningen de juridische financiële implicaties aangegeven zouden worden. Zij pleit ervoor de rol van de randvoorwaarden duidelijker te laten uitkomen in het raadsvoorstel. Als voorbeeld noemt zij de gespannen arbeidsmarkt. Die is gespannen voor iedereen in Nederland. De vraag is dan wat het stadsbestuur gaat doen in de mogelijkheden die er zijn of wat het college aan risico's verwacht zo dat de raad daarop beter kan anticiperen of daarover kan discussiëren en prioriteiten kan stellen. Zij zou dat veel duidelijker en inzichtelijker willen krijgen. Zij zou over de versterking van de randvoorwaarden in de raad voorstellen willen afspreken samen met de raad of met een adviescommissie. Zij spreekt dan ook over de personele consequenties.

Hiermee rondt zij haar bijdrage af.

De heer Koning (D66) kan op een aantal punten meekomen met mevrouw Ramaker. De vraag blijft wel hangen wat VOLT en de VVD concreet willen. Wat is de vraag aan het college als het gaat om wat het college morgen anders gaan doen.

Mevrouw Ramaker (VVD) zet uiteen dat een raadsvoorstel een snelle en gemakkelijke manier voor de raad is om snel een overzicht te krijgen van wat dit betekent; de raad heeft een visie, een programma. Zij legt de vraag voor wat dit voor *daarna* betekent. Zij ziet dat wel eens vergeten wordt dat er een exploitatie zit achter het gekozen beleid en een instandhouding. Zij zou de juridische financiële en personele consequenties meer inzichtelijk willen hebben.

De heer Koning (D66) merkt op dat in het raadsvoorstel een opsomming staat van kanttekeningen, van risico's, een deel over de financiële consequenties. Voor de raadsleden zijn er mogelijkheden om daarover aanvullend vragen te stellen.

Daarover is een commissiedebat. Op die manier haalt de raad informatie op die nodig is voor het maken van afwegingen. Hij vraagt zich dan af wat niet goed gaat en wat dan concreet anders moet.

Mevrouw Ramaker (VVD) merkt op dat heel veel zaken wel goed gaan. De raad moet niet worden overvallen met de noodzaak extra geld aan een genomen besluit toe te voegen of dat het niet gelukt is, omdat het personeel niet te vinden is. Zij noemt als concreet voorbeeld de digitalisering van de stad met daarover een visie geschreven, en tegelijkertijd heeft deze gemeente ook een datawarehousteam bestaande uit niet al teveel mensen om een dergelijk beleid te kunnen maken - in die

580 zin ziet zij een disbalans tussen ambities en de uitvoering. Zij roept ertoe op de balans daarin aan te brengen.

De heer Van der Zweth (PvdA) bevestigt dat bij veel raadsvoorstellen de risico's niet goed genoeg zijn ingedekt. Hij vraagt of de VVD het met de PvdA eens is dat er meer aandacht nodig is voor arbeidskracht omdat bekend is dat die een knelpunt kan zijn.

Mevrouw Ramaker (VVD) ziet dat ook zo. Bij de visie op personeel en organisatie zal de raad goed moeten nagaan hoe het met de uitvoeringskracht gesteld is. Zij ziet in dat opzicht ook een disbalans tussen staf en lijn. Dat is ook terug te zien in de raadsvoorstellen. Het financieel juridische kan wat haar betreft sterker. Zij sluit zich
590 aan bij deze inbreng van de PvdA.

De heer Dijkstra (EenUtrecht) beperkt zich tot twee waarnemingen en doet daar twee voorstellen bij.

Hij bepleit een onderscheid te maken tussen aan de ene kant ambities en aan de andere kant doelen. Ambities kunnen wat hem betreft niet hoog genoeg gegrepen zijn. Maar wat als doel benoemd wordt, moet SMART zijn. De doelen moeten realistisch zijn, financieel onderbouwd et cetera en controleerbaar door de raad. Dat gaat niet altijd goed. Hij ziet regelmatig ambities en doelen door elkaar heen lopen. Ambities zijn vergezichten, die geven richting. De raad en college moeten die
600 vergezichten willen.

Mevrouw Kendir (Student & Starter) vraagt of een doel dan naar beneden bijgesteld moet worden wanneer een hoger doel niet realistisch is.

De heer Dijkstra (EenUtrecht) vindt dat op weg naar de 8 het bestuur binnen twee jaar op een 7 moet zitten. Hij wil bij doelen dan ook voldoende geld zien en voldoende mensen. Dat mogen wat hem betreft ook mensen uit de gemeenschap zijn.

De heer Koning (D66) vindt het nu een semantische of een bestuurskundige discussie worden over of het woord ambities op doelen gebruikt moet worden; de raad zit wat hem betreft hier om afspraken te maken. Hij vindt het onnodig om het hele college uit te nodigen bij een dergelijke discussie.

610 **De heer Dijkstra** (EenUtrecht) betreurt deze inbreng van D66. Hij hoopt er op dat ambities gesteld durven te worden. Hij herhaalt zijn stellingname.

De heer Koning (D66) vindt de ambities heel helder. De oppositie kan de coalitiepartijen aanspreken op het Coalitieakkoord. In het Coalitieakkoord staat een aantal zaken, dat sindsdien onvoldoende concreet is om er direct mee aan de slag te kunnen. Hij refereert aan de desbetreffende kritiek van de Rekenkamer; hij neemt zich die ter harte. Soms zijn zaken in het Coalitieakkoord met een intensieve vraag geformuleerd, namelijk omdat het uitwerking vereist, omdat het soms onderzoek nodig heeft zo dat de raad uiteindelijk beleid voorgelegd krijgt dat de raad kan aanscherpen, bijstellen en vaststellen. Wanneer de doelen nog te vaag zijn, kan de
620 raad zijn zegeningen tellen; dan is er ruimte voor de raad om daarover iets te zeggen om daarop te sturen. Hij legt de vraag voor of de heer Dijkstra daarvan de meerwaarde ziet.

De heer Dijkstra (EenUtrecht) benadrukt zijn stellingname over het verschil tussen doelen en ambities en stelt specifieke eisen aan doelen. Hij zegt niet veel anders dan wat in de Rekenkameranbevelingen is opgenomen.

Zijn tweede voorstel is ook gerelateerd aan de inhoud van het Rekenkamerrapport; hij stelt voor te stoppen met gestapelde en tegenstrijdige doelen. Datzelfde geldt voor de ambities. Hij geeft als voorbeeld dat in de NRU staat dat het stadsbestuur voor

meer groen gaat en meer woningen. En dat terwijl iedereen ziet dat dat niet samen-
gaat. Het bouwen van woningen gaat gepaard met verlies van groen. Hij stelt voor
daarmee te stoppen. Hij deelt met de voorgaande sprekers dat de raad een belang-
rijke rol heeft. Wat hem betreft mogen de coalitiepartijen daarop ook scherp zijn. Hij
krijgt graag hierop ook een reactie van een van de wethouders.

De heer Van Steeg (CDA) focust op de uitvoering van het Coalitieakkoord. Het
Rekenkamerrapport gaat daarover. Hij is het zeer eens met de fractie van VOLT dat
het bestuur van de Rekenkamer vaak dezelfde soort aanbevelingen krijgt en dat het
bestuur er onvoldoende in slaagt om de uitvoering concreet te maken. Ook in die zin
heeft de Rekenkamer een korte en krachtige analyse gemaakt van het

Coalitieakkoord en op welke manier de plannen in praktijk worden gebracht. In de
aansluiting tussen ambitie en uitvoering zit veel ruimte.

De heer Koning (D66) benadrukt de meerwaarde van plannen die nog nader uit te
werken zijn door de raad. Hij vraagt of de heer Van Steeg die meerwaarde ook ziet.

De heer Van Steeg (CDA) hoopt dat dat zo is; dat de raad die ruimte krijgt. Veel
plannen worden gemaakt door de coalitie, en dan is er weinig ruimte voor de
oppositie om daarin verandering te brengen.

De heer Koning (D66) is er dan benieuwd naar of de heer Van Steeg een voorbeeld
heeft van een onderwerp waarvan hij nu denkt dat dat wellicht niet ten uitvoer
gebracht gaat worden.

De heer Van Steeg (CDA) refereert aan de uitspraken van de Rekenkamer over on-
voldoende concreet zijn van plannen. Als voorbeeld geeft hij dat het nu onduidelijk is
hoe het plan ten uitvoer gebracht zal worden om leraren meer ruimte te geven om te
parkeren.

De heer Koning (D66) twijfelt daarover niet. Hij stelt voor dat partijen elkaar blijven
vinden op dit soort onderwerpen en dat partijen elkaar scherp houden en dat zij het
college daarop uitdagen. Het gaat in dit geval om het wegwerken van het lerarente-
kort.

De heer Van Steeg (CDA) zou willen dat het Coalitieakkoord zo helder was. Hij
benadrukt zijn standpunt en refereert aan de teksten in het Coalitieakkoord. Het zou
de raad helpen wanneer de coalitie helderheid schept zo dat de raad daarover een
uitspraak kan doen.

De heer Van der Zweth (PvdA) bepleit dat de raad te allen tijde die ruimte pakt om
de helderheid te krijgen en dat de oppositie zich daarvan niet afhankelijk stelt.

De heer Van Steeg (CDA) bevestigt dat hij die rol zal nemen. Het gaat vandaag over
de uitvoering van het Coalitieakkoord; dan is het in eerste instantie aan het college te
zeggen hoe dat te gaan doen.

De heer Van der Zweth (PvdA) vindt dat de rol van de raad groter is dan sommige
van de oppositiepartijen die nu maken.

De heer Van Steeg (CDA) verwacht inderdaad dat de raad de ruimte neemt die er is.
Hij constateert dat op sommige onderwerpen de coalitie de oppositie die ruimte niet
laat.

De heer Van der Zweth (PvdA) verneemt desgevraagd van **de heer Van Steeg**
(CDA) dat op sommige punten de coalitiepartijen de ruimte om zaken aan te
scherpen niet laten doordat zij het onderling eens zijn; dan is zijns inziens die ruimte
ook niet te nemen.

Mevrouw Ramaker (VVD) vraagt of de heer Van Steeg het soms lastig vond om een goed debat te kunnen voeren vanwege het hebben van minder informatie dan de coalitiepartijen.

680 **De heer Van Steeg** (CDA) merkt op dat de brief van het college over de uitvoering van het collegeakkoord en de analyse van de Rekenkamer hem bevestigen dat het nog onduidelijk is hoe de uitvoering van het Coalitieakkoord vorm zal krijgen. Dat zou wat hem betreft nadrukkelijk terug moeten komen in de Voorjaarsnota en in de Programmabegroting.

Mevrouw Ramaker (VVD) kreeg de indruk dat zaken waren afgestemd bij de bespreking van de programmabegroting waardoor de oppositiepartijen op achterstand stonden. Zij vraagt hoe de heer Van Steeg dat ziet.

690 **De heer Van Steeg** (CDA) aanvaardt dat sommige dingen afgestemd zijn. Zijn fractie heeft ook een tegenbegroting gemaakt; daarbij was te zien hoe lastig het was om inzicht te krijgen in waar de ruimte zit om door de oppositie wijzigingen aan te brengen. Dat is voor hem een andere discussie. Dat kan wat hem betreft beter en is ingewikkeld. Zijn fractie wil graag dat de plannen weer terugkomen in de programmabegroting en dan veel concreter; zoals de Rekenkamer aangeeft.

Hij betreurt het dat het college een voorbehoud maakt bij alle voorstellen die het naar de raad stuurt: dat er een arbeidsmarktprobleem is en dat dat kan leiden tot problemen in de uitvoering. De vraag is dan voor welke plannen dat consequenties heeft. Hij merkt op dat alle belastingen die aangekondigd zijn, ingevoerd zijn.

700 Hij zou verwachten dat zaken die leiden tot een onderbesteding op de lange termijn gesteld worden wanneer die te maken hebben met een gebrek aan uitvoeringskracht. Hij vraagt het college of dat een optie kan zijn. Hij wil voorkomen dat het stadsbestuur een slecht verhaal heeft richting de burgers.

Het zou behulpzaam zijn wanneer de brief die de raad heeft ontvangen verder uitgewerkt wordt en veel meer gefocust op het Coalitieakkoord en de uitvoering daarvan. Dat kan in de programmabegroting. Hij verwacht dat die aanscherping komt op basis van de adviezen van de Rekenkamer en dat het college dit ter hand wil nemen bij de komende programmabegroting.

De niet-agenderende partijen

De heer Van der Zweth (PvdA) dankt de Rekenkamer voor zijn brief over het Akkoord en het college voor de Uitvoeringsplanning.

710 Hij benadrukt dat het wat zijn fractie betreft het Coalitieakkoord een politiek document is; het is geen beleidsstuk. Dat vindt hij in de brief en in het debat ontbreken. Dat zou anders gewogen kunnen worden. Hij herhaalt zijn standpunt over de ruimte die raad heeft omdat niet alles is dichtgetimmerd.

De heer Van Steeg (CDA) vindt dat de heer Van der Zweth gemakkelijk voorbijgaat aan wat de Rekenkamer zegt; in het Coalitieakkoord staat een aantal voorstellen wat hem betreft die vrij klein zijn waarvan de uitvoering op dit moment onduidelijk is. Hij vraagt of de heer Van der Zweth dat met hem deelt.

De heer Van der Zweth (PvdA) antwoordt bevestigend.

720 In het kader van de Financiën wil hij graag de koppeling duidelijker hebben bij de Voorjaarsnota en bij de Programmabegroting en veel liever ook bij de raadsvoorstellen: wat die in financieel opzicht betekenen, hoe het samenhangt met het Coalitieakkoord, hoe het later weer terugkomt bij de P&C-cyclus. Hij is benieuwd te vernemen hoe de wethouder Financiën daarmee aan de slag gaat.

Richting de heer Van Steeg bevestigt hij dat er punten staan in het Coalitieakkoord die de raad heel serieus moet nemen en dat planning en zicht op de beleidsstukken en de financiën en de P&C-cyclus goed moeten doorwerken en dat de raad aan het stuur zit.

Hij stipt aan dat de Rekenkamer zegt dat er onvoldoende meegroei is met de groei van de stad. Wat hem betreft moet in dat opzicht er een been bijgetrokken worden.

730

Mevrouw Kendir (Student & Starter) leest goede aanbevelingen in de brief van de Rekenkamer die de uitvoering van het Coalitieakkoord kunnen versterken.

Eén punt heeft de aandacht van haar fractie zoals ook aangestipt door de PvdA, namelijk dat werd aangegeven in het Overdrachtsdossier dat de organisatie op veel plekken onvoldoende meegroeit met de groei van de stad en dat in de afgelopen jaren veel ambities zijn geformuleerd zonder dat daarvoor structureel mensen en middelen zijn geregeld. In de brief van de Rekenkamer las zij dat die aandachtspunten niet waren meegenomen in het Coalitieakkoord. Ze noemt in dit verband de aandacht die uitgaat van haar fractie naar de middelen uit het investeringspakket “Groei in balans”. Zij kijkt uit naar de uitwerking van de aanbevelingen van de Rekenkamer.

740

De heer Van Heuven (Partij voor de Dieren) herkent het beeld uit de Rekenkamerbrief dat overkoepelende en afrekenbare doelen ontbreken in het Coalitieakkoord. Dat is wat zijn fractie betreft goed te zien bij het klimaat; dat heeft zijn fractie ook ingebracht bij het debat over het Coalitieakkoord: de overkoepelende ambitie *klimaatneutraal* is geschrapt. Er zijn nu ambities en doelen die naast elkaar uitgewerkt worden; het is niet te controleren daarbij hoe die parallelle ambities bij elkaar optellen aan CO₂-reductie. Hij noemt het woord “onnavolgbaar” zoals gebruikt door de Rekenkamer; hij herkent dat.

750

Los van het debat heeft hij een aanvullende vraag over de planning op hoofdlijnen: wil de raad het werk van het college goed kunnen controleren, is daarvoor een bepaalde kwaliteit nodig. Daarover heeft hij zojuist gesproken. Ook een bepaalde kwantiteit. Het aantal voorstellen uit het college is op dit moment vrij laag. Hij vreest een oncontroleerbare lawine aan raadsvoorstellen en stukken. Hij vraagt hoe het college gaat voorkomen dat de raad daadwerkelijk gaat ondersneeuwen waardoor de raad niet meer in staat is zijn controlerende werk te doen.

De heer Van der Graaf (ChristenUnie) vindt het goed dit debat te voeren. Ook hij pleit voor concretere doelen. Des de concreter de doelen des te beter de uitvoering en de Verantwoording daarover. Hij dankt VOLT voor diens uitgebreide bijdragen daarover. Tegelijkertijd is in het debat te zien hoe ingewikkeld het is.

760

Het trekt graag als ChristenUnie zelf de lessen. Het Coalitieakkoord is niet altijd concreet en daarmee stuurbaar en controleerbaar. Hij herkent daarin zijn eigen rol als onderhandelende partij.

Hij dankt de Rekenkamer voor het onderzoek. Hij vernam dat het college heeft aangegeven hiermee geholpen te zijn. Hij is benieuwd naar de concrete uitwerking daarvan. Wat hem betreft is een goede stap gezet door aan de slag te gaan met de uitvoeringsbrief en een planning op hoofdlijnen. Hij blijft het college oproepen in de voorstellen richting de raad zo concreet mogelijk te zijn over de stappen die gezet gaan worden in het kader van het Coalitieakkoord.

770

Mevrouw Ramaker (VVD) werd getriggerd door de zinsnede “Hij herkent daarin zijn eigen rol als onderhandelende partij”. Zij vraagt of de ChristenUnie daarmee zegt dat tijdens de onderhandelingen discussie is gevoerd over de meetbaarheid van de doelen.

De heer Van der Graaf (ChristenUnie) zegt daarmee daarin de verantwoordelijkheid te willen nemen als onderhandelende partij. Hij ziet dat er doelen zijn in het Coalitieakkoord die niet concreet zijn. Hij vindt het goede aan het debat dat de raad ook aan zet is om de doelen gezamenlijk concreet te maken. Het is ook niet aan de coalitiepartijen om alles dicht te timmeren en gezamenlijk te bedenken hoe dit te doen in de komende vier jaar. De raad moet dat wat hem betreft gezamenlijk doen. Tegelijkertijd ziet hij dat daarin ook andere manieren te vinden zijn. Een Coalitieakkoord kan ook meer tot stand komen samen met de stad, met de oppositiepartijen. Daarover is altijd te spreken wat hem betreft. De onderhandelende partijen moeten dan ook naar zichzelf kijken en ook de raad over een paar jaar wanneer het bestuur weer op dat punt staat.

Mevrouw Ramaker (VVD) vraagt of dit onderwerp van gesprek was tijdens de coalitieonderhandelingen: hoe de doelen te bereiken?

De heer Van der Graaf (ChristenUnie) antwoordt bevestigend. Hij vindt het altijd goed daarover te spreken.

Hij roept het college op om in de voorstellen die richting de raad komen en die een uitwerking zijn van het Coalitieakkoord zo concreet mogelijk te zijn over te stappen die gezet worden. Het is aan de raad om daarover scherp te zijn en te blijven. De raadsleden en het college zijn gezamenlijk aan zet om concrete invulling te geven aan de doelen. Hiermee rondt hij zijn bijdrage af.

De voorzitter schorst de vergadering enkele minuten en hervat die voor de beantwoording.

De beantwoording

Wethouder Schilderman merkt op dat door dit debat heen drie thema's spelen. De eerste gaat over de rol van de gemeenteraad. Het is aan de raad om het gesprek daarover te voeren. Daarnaast heeft de wethouder veel gehoord over wat het college *het proces van sturen en verantwoorden* heeft genoemd. In het verleden heeft deze raad ook verschillende moties ingediend in dat kader; dat die afwegingen helderder moeten worden, ook in de begroting. Dat wordt momenteel uitgewerkt. Dat was ook de aanleiding om het op te nemen in het Coalitieakkoord, dat het juist een onderwerp is waaraan gewerkt wordt. Dat vindt nu ook plaats. Dat vindt ook plaats in de adviescommissie. De procesbrief daarover wordt vanmiddag besproken. De uitgangspuntenbrief over hoe daaraan invulling te geven, wordt in de volgende commissievergadering besproken zo besloot de commissie zojuist. Het college verwacht die brief in de tweede week van februari naar de raad toe te sturen. Het raadsvoorstel daarvoor komt in het voorjaar. Veel van de onderwerpen gaan over de vraag wat navolgbaar is, hoe worden doelen opgesteld, hoe ervoor te zorgen dat wat in de beleidscyclus wordt besproken in de begroting terugkomt. Aan die onderwerpen wordt gewerkt; in dat kader was het voorstel om dat te bespreken. Ten derde ging het over de uitvoering van het Coalitieakkoord. Zoals het college heeft toegezegd, maakte het college een uitvoeringsplanning op hoofdlijnen. Het college zal de verdere navolgbaarheid van de uitvoering van het Coalitieakkoord terug laten komen in de Voorjaarsnota en in de programmabegroting.

Mevrouw Bode (VOLT) vindt het fijn dat er stappen gezet gaan worden. Haar fractie kijkt er naar uit. VOLT heeft ook gesproken over keuzes die mogelijk gemaakt moeten worden. Zojuist werd specifiek de krapte op de arbeidsmarkt genoemd dat het effect op de plannen. Zij vraagt het college of dat expliciet terug gaat komen.

Wethouder Schilderman antwoordt daarop terug te zullen komen.

De heer Van Steeg (CDA) merkt op dat de Rekenkamer zegt dat dit een opsomming is van de raadsvoorstellen voor de komende jaren; hij vraagt in hoeverre dit een uitvoering is van het Coalitieakkoord.

830 **Wethouder Schilderman** merkt op dat in de bespreking hiervan in de raad naar voren kwam dat de behoefte bestond om voor de programmabegroting in het kader van de vraag op welk niveau uitvoering hiervan gewenst is. In de raad werd het gesprek gevoerd over op welke termijn de raad welk inzicht wilde. Daarin kwam naar voren dat de behoefte bestond om voor de programmabegroting waarin het Coalitieakkoord definitief in de financiële stukken verwerkt zal worden, een overzicht op hoofdlijnen zou komen; dat was haalbaar binnen die termijn. Dat is wat de commissie nu terugziet in de brief, namelijk de hoofdlijnen en de planning daarvan op hoofdlijnen. De verdere uitwerking van het Coalitieakkoord komt terug in de begrotings- en verantwoordingsstukken bij de Voorjaarsnota en bij de Programmabegroting. Dan zal dit iets uitgebreider terugkomen.

840 De onderwerpen in het Coalitieakkoord landen uiteindelijk in de raadsvoorstellen; daar ligt de echte uitvoering van de gestelde ambities. Het Coalitieakkoord is daarvan één. Het college voert veel meer uit dan alleen dat akkoord. Het college voert ook alle gewone taken uit. Alle zaken die in de raad worden aangenomen ook. VOLT vroeg hoe het college beoordeelt of iets voldoende bijdraagt. Het college maakt in eerste instantie die afweging. Dat doet het college aan de hand van meerdere criteria, niet alleen door indicatoren. Dat is daarvan wel een onderdeel. Dat kan slechts een deel van de werkelijkheid vangen. Het college kijkt daarbij ook naar signalen vanuit de stad, gesprekken van bewoners, van instellingen of van bedrijven. Vaak is het meetbare effect niet alleen het vervolg van wat de gemeente doet.

850 Daarover voerde de wethouder al eerder een discussie in relatie tot de economie. Dit is een wijze waarop het college dit meet. Dat neemt niet weg dat uiteindelijk de raad met een kaderstellende rol aangeeft of hij van mening is dat een raadsvoorstel voldoende bijdraagt aan de doelstellingen. Vervolgens meet de raad het ook.

Mevrouw Bode (VOLT) vraagt hoe wordt afgewogen of dat wat gedaan wordt het juiste is om te doen. Het bestuur zou ook iets anders kunnen doen.

860 **Wethouder Schilderman** licht toe dat dat bijvoorbeeld plaatsvindt in de Verantwoording. Heel veel onderdelen van beleid worden altijd geëvalueerd, vaak spreekt de raad daarover op een moment waarop de raad een raadsvoorstel vaststelt, en wordt afgesproken op welke termijn die afweging plaatsvindt. Dat vindt zowel plaats in de beleidscyclus als in de financiële bij de Verantwoording van dat jaar.

VOLT vroeg naar de uitvoering. En specifiek met de vraag naar de criteria om ergens mee te stoppen en een visie op waarop mensen in te zetten zijn. Beide vragen gaan volgens de wethouder over hoe goed gezamenlijk te kunnen prioriteren, hoe wordt bepaald dat mensen en middelen effectief worden ingezet. Dat is de worsteling die in deze zaal gemaakt wordt. Te zien is dat op sommige onderdelen dit explicieter te maken is; dat is een van de onderdelen die het college terugneemt in Sturen en Verantwoorden; dat het college duidelijker is over de financiële en personele implicaties en dat de raad dat navolgbaar terug kan vinden in de begroting daarvan. Daarbij tekent de wethouder aan dat de wereld niet uiteindelijk vormbaar is door alleen de

870 gemeente. Een absolute effectmeting van het beleid is in die zin altijd een uitdaging, tenzij dat de doelstelling op veel lager niveau wordt gesteld; alleen een resultaatdoelstelling is expliciet te meten. Of het het effect heeft gehad is veel lastiger te meten. Dat is bij uitstek het gesprek dat hier gevoerd wordt: neemt het bestuur nog steeds de juiste maatregelen? Meting is dan een mogelijkheid maar het gaat ook om politieke keuzes; vindt de raad dat iets werkt of iets prettig is. Dat gesprek voert de raad hier.

VOLT vroeg of het college bereid is de consequenties te laten zien van wat de raad het college vraagt. Dat is expliciet de bedoeling van het college; het college geeft de effecten weer bij bijvoorbeeld amendementen en moties. Daarop is een advies
880 gebaseerd. Daarnaast is de raad bezig met een initiatief om meer na te denken over de financiële consequenties van voorstellen van de raad beter in kaart te brengen. De wethouder kijkt erg uit naar dat stuk en zal dat ook voortvarend oppakken.

Mevrouw Bode (VOLT) weet van het advies op moties en amendementen. Zij merkt op dat er consequenties kunnen zijn die op dat moment dan nog niet inzichtelijk zijn omdat er extra mensen nodig zijn die ergens anders vandaan gehaald moeten worden. Zij krijgt daarop graag een antwoord.

Wethouder Schilderman antwoordt dat dat zoveel mogelijk bij moties en amendementen wordt aangegeven of er de capaciteit is om een bepaald iets uit te voeren. De raad hoort regelmatig terug van het college wanneer de capaciteit een probleem
890 is. Dat is ook terug te zien in de begroting. Dan is een beperkt aantal maatregelen in het volgende jaar te nemen. Niet alle projecten die gewenst zijn, zijn direct uit te voeren. Dat is bij uitstek het gesprek rondom het MPR: welke projecten die nu gefinancierd worden, worden nu uitgevoerd en de personele capaciteit is daarvan één.

De VVD wilde inzicht krijgen in de structurele consequenties van een programma. Bij het opstellen van een programma, dienen de structurele consequenties en de financiële dekking inzichtelijk gemaakt te worden. Zij deelt met mevrouw Ramaker dat het wat explicieter naar voren zou kunnen komen bij de raadsvoorstellen van het college. Het college ziet dit als een punt waarop het verder gaat verbeteren. Het lijkt haar goed om daarop terug te komen in het kader van Sturen en Verantwoorden.
900 De VVD vroeg bij raadsvoorstellen expliciet en duidelijker de juridische, financiële en personele consequenties aan te geven. Het college probeert dat vaak met argumenten in een raadsvoorstel aan te geven. Dat zou in sommige gevallen net iets explicieter te maken zijn. Het proces van sturen en verantwoorden zal niet enkel gaan over hoe de begroting eruit ziet. Het college kan bij de raadsvoorstellen soms net iets scherper zijn; daaraan wordt gewerkt.

De heer Van der Zweth (PvdA) vraagt of de wethouder bedoelt dat het college de zoektocht ingaat hoe scherper is neer te zetten dat de schaarse middelen bepalen wat te doen is.

Wethouder Schilderman merkt op dat de PvdA expliciet ook vraagt naar de personele kant ervan. Zij bevestigt dat dat een van de zaken is waar het nu krap is. Zij
910 deelt dat het college dat inzichtelijker kan maken en dat het prioriteit heeft om dat te doen. Zij weet niet zeker of zij hem boven juridisch zou stellen omdat ook zij recentelijk heeft ervaren dat dat op bepaalde onderdelen net iets scherper kan. Daarbij is het soms nog wel zoeken met hoeveel personeel de organisatie het per se moet doen. Dat is vaak ook afhankelijk van de specifieke uitvoering van een bepaald voorstel. Zij wil niet de verwachting wekken hierover te kunnen delibereren op fte niveau.

Mevrouw Ramaker (VVD) benadrukt het punt te willen maken dat wat de staf aan werk doet explicieter in de raadsvoorstellen en brieven naar voren te laten komen. In die zin dankt zij de wethouder voor het antwoord.

920 **Wethouder Schilderman** vervolgt haar beantwoording met in te gaan op de inbreng van EenUtrecht die inging op ambities en doelen stellen en in welke mate die SMART zijn. De wethouder bevestigt dat er verschil is tussen ambitie en specifieke doelstelling; de ambitie heeft vaak betrekking op een veel langere termijn, waarvoor mogelijk ook de middelen er niet zijn en waarvoor de methode nog niet bedacht is, en de doelstelling is veel specifiek het beleid dat de raad vaststelt en naar aanleiding waarvan de raad ook middelen allorceert om iets te doen. Dit zal ook expliciet naar voren komen in de beleidscyclus. Wanneer de raad een raadsvoorstel vaststelt, moet de visie waarnaar gestreefd wordt heel duidelijk zijn: de meer abstractere lange termijnbeweging en wat de doelstelling is die specifiek voorgesteld wordt op basis waarvan specifieke maatregelen genomen moeten worden. Daarbij 930 geldt wel dat het Coalitieakkoord vooral de ambitie weergeeft en iets minder de specifieke doelstelling. De doelstellingen ziet de raad terug in de bijbehorende raadsvoorstellen. Zij beschouwt de inbreng van EenUtrecht als een aanmoediging voor het college om daarin explicieter te zijn: wat is een ambitie en wat is een doelstelling? Bij een doelstelling is dan explicieter te maken welke maatregelen daarbij horen.

De heer Dijkstra (EenUtrecht) vraagt of de wethouder erkent dat het soms beetje door elkaar heen loopt: is het een cijfer, een doelstelling of een ambitie? Hij stelt zich voor dat er dan twee soorten cijfers te geven zijn: het cijfer van een na te streven 940 ambitie en het cijfer van de doelstelling.

Wethouder Schilderman deelt met EenUtrecht dat het iets helderder zou moeten zijn. Zij weet niet zeker of het verstandig is om daar twee getallen aan te hangen. De begroting is een jaarstuk. Zij aarzelt of de ambities ook in die stukken opgenomen moeten worden. Zij stelt voor hierover door te praten in het kader van Sturen en Verantwoorden. De vraag is dan wat de consequentie is van welk niveau van rapportage en wat de verwachting is en wat daarna gaat gebeuren.

De heer Dijkstra (EenUtrecht) gaat vaak na wat de burger ervan vindt en wat het bestuur heeft gedaan. Bekend is dat in de programmabegroting en soms ook in het Coalitieakkoord daaraan kwalificaties worden gegeven. Hij vraagt specifiekere 950 duiding als het gaat om cijfers over tevredenheid. Bijvoorbeeld binnen twee jaar van een 6 op een 7 willen uitkomen.

Wethouder Schilderman verwacht dat het heel lastig is hierover uitspraken te doen in zijn algemeenheid over alle onderwerpen waarover de gemeente gaat. Zij stelt daar ernstige vraagtekens bij of alles wat de gemeente doet door die mal kan gaan. De wethouder geeft de voorkeur aan het niveau van doelstellingen. Anders zouden de maatregelen en de ambities ver uit elkaar gaan staan. EenUtrecht begon over een stuk over de ruimtelijke strategie en stelde de vraag wat te doen wanneer twee doelen strijdig zijn met elkaar. Uit de ambities komen vaak meerdere doelen. Er zijn gevallen waarin die tegenstrijdig kunnen uitwerken. Juist 960 wanneer het gaat over ruimtelijk, deed de RSU een poging daarop het antwoord te geven, namelijk dat daar verschillende doelstellingen zijn en dat dat met de barcode steeds inzichtelijker gemaakt wordt. Dat is ook terug te zien in de specifieke gebieden waar ook hierop een afweging ligt in welke mate de raad daarin een bepaalde ontwikkeling wil toestaan en in welke mate de raad een bepaald doel wil nastreven.

De heer Dijkstra (EenUtrecht) vraagt of het college inzien kien te moeten zijn op doelen die elkaar uitsluiten. Die zouden niet naast elkaar moeten bestaan.

Wethouder Schilderman denkt dat hier een paar zaken door elkaar heen lopen: enerzijds de overtuiging of zaken samen kunnen gaan of niet. Ze kan zich voorstellen dat daarin een verschil van inzicht zit en in welke mate bepaalde zaken samen
970 kunnen gaan. In heel veel beleidsstukken die de raad vaststelt wordt richting gegeven aan hoe dergelijke keuzes gemaakt moeten worden. Er bestaan meerdere ambities waaruit meerdere doelen volgen. Grond is uiteindelijk beperkt. Dat betekent dat daarop een specifieke afweging gemaakt moet worden. Het college gebruikt in de voorbereiding alle kaders die de raad heeft vastgesteld om te komen tot een voorstel. De raad bepaalt of het geslaagd is of niet.

De heer Dijkstra (EenUtrecht) stelt vast dat zijn punt niet bij het college aankomt. Hij stelt voor het gesprek over de barcode als voorbeeld te benutten om na te gaan waar het conflict zit en dan te proberen nog conclusies te trekken. Hij had gehoopt dat het college kritischer zou kijken naar tegenstrijdige doelen die samen worden genomen.
980 Hij hoort dat niet terug en hij betreurt dat.

Wethouder Schilderman merkt op dat ultimo de raad bepaalt of de raad van mening is dat de keuzes uiteindelijk goed gemaakt worden. Het college doet daarvoor een voorstel. De kwaliteit van het gesprek laat zij over aan het oordeel van de raad. Het idee is dat het college op hoofdlijnen inzicht wil geven in de voortgang in de begroting. De concrete uitwerking en kosten blijven beleid en raadsvoorstellen. Die moeten terugkomen via de reguliere cyclus. Daarmee komt zij ook weer terug in de begroting en in de jaarrekening. De inzet is niet het Coalitieakkoord los te zingen van de begroting. Het college gebruikt het Coalitieakkoord als inzet voor alle raadsvoorstellen die het college de raad doet toekomen. Die zullen uiteindelijk allemaal moeten
990 landen in de begroting. De wethouder zegt toe hierover bij de raad terug te komen bij de bespreking van deze stukken.

De heer Van Steeg (CDA) merkt op dat de Rekenkamer concreet is in zijn aanbevelingen. De Rekenkamer merkt op dat in het Coalitieakkoord hele concrete maatregelen staan die niet voldoen aan de verwachtingen wanneer het stadsbestuur tot uitvoering wil komen. Hij vraagt of de wethouder dat herkent. Hij vraagt of dat ook terug zal komen in de nadere Verantwoording.

Wethouder Schilderman zet uiteen dat het niet aan haar is om een weergave te geven van de mate van concreetheid van het Coalitieakkoord. De discussie over leraren en de parkeergelegenheid voor die groep is een onderwerp dat uitgewerkt
1000 gaat worden. Dat is ook een klein onderdeel van het verdere parkeerbeleid. Dit is terug te zien bij het verdere parkeerbeleid. Zij betwijfelt de winst ervan wanneer het college daarover expliciet en los daarvan gaat rapporteren. Dit wordt uitgewerkt en de raad zou dat kunnen betrekken bij het desbetreffende raadsvoorstel.

De heer Van Steeg (CDA) hoopt dat het daarin daadwerkelijk staat. Nu heeft de raad een opsomming gekregen van verschillende raadsvoorstellen. Dat is niet het werk in uitvoering van het Coalitieakkoord. Waar het hem om gaat is wat het Collegeakkoord betekent in de verandering van beleid. Dat is zijns inziens onvoldoende inzichtelijk zowel in tijd als in de financiën als in personeel. Hij wil dat graag concreter zien. Daarvoor is de brief van het college onvoldoende. De vraag is
1010 dan op welke momenten de raad daarin meer inzicht krijgt. Wanneer dat betekent dat die maatregel terugkomt in het parkeerbeleid, vindt hij dat prima. Maar dat inzicht wordt op dit moment niet gegeven.

Wethouder Schilderman herhaalt dat deze maatregel terugkomt in het parkeer-beleid. Als het gaat om de uitvoering op hoofdlijnen van het Coalitieakkoord heeft het college die toegezegd: de grootste punten met daarin een planning in de tijd op hoofdlijnen. Dat heeft het college aangeleverd. Het Coalitieakkoord is een richting-gevend document dat zal moeten landen in verschillende beleidsvoorstellen. In de brief van het college staan de grootste beleidsvoorstellen. Zij herhaalt haar informatie over het parkeerbeleid. Ibidem geldt dat voor andere voorstellen daarin. Uiteindelijk wordt het onnavolgbaar wanneer los daarvan een begroting bestaat, een uitvoering van het Coalitieakkoord en allerlei beleidsvoorstellen. Het Coalitieakkoord moet landen in beleidsvoorstellen en in de begroting. Het college zal zijn best doen om die in de begroting nog helder te maken zodat de raad het gevoel krijgt bij hoe het gaat met de uitvoering daarvan. Zij raadt de raad af dit te gebruiken als een los rapportage-instrument. Dan wordt het overzicht diffuus.

De heer Van Steeg (CDA) vindt dat op zich prima. Hij vindt dat onduidelijk is wat de opsomming van de komende raadsvoorstellen die het college nu heeft gegeven betekent voor de uitvoering van het Coalitieakkoord. De Rekenkamer zegt ook dat dat onduidelijk is.

Wethouder Schilderman heeft de indruk dat de Rekenkamer op zoek was naar iets anders dan wat het college aan de raad heeft toegezegd. Het college heeft toegezegd om op een korte termijn een uitwerking op hoofdlijnen te geven waarin de grootste onderwerpen met een tijdsplanning staan. Het college zal in de verschillende raadsvoorstellen bij de begroting, bij de Voorjaarsnota, bij de jaarstukken nauwkeuriger hierop terugkomen. Daar kan de raad die expliciet bezien. Zowel de PvdA als Student & Starter vroegen het college hier periodiek op terug te komen. Het college zal de voortgang op hoofdlijnen inzichtelijk maken bij de P&C cyclus.

De heer Van der Zweth (PvdA) merkt op dat de P&C cyclus een uitgebreid boekwerk is. Alles komt daarin in verschillende hoofdstukken terug. De charme van het stuk dat nu aan de orde is, zaken bij elkaar staan. Hij vraagt of de wethouder het met hem eens is dit in deze vorm bij de P&C-cyclus te ontvangen.

Wethouder Schilderman kan zich daarbij iets voorstellen. Zij zal nagaan of daarvoor een aparte vorm is te bedenken; bijvoorbeeld een paragraaf of een hoofdstuk daarin. Zij zal nagaan hoe daaraan precies vorm te geven. Zij zegt toe dit expliciet te zullen maken.

De heer Van der Zweth (PvdA) vindt dit een belangrijke stap en kijkt daar naar uit. Hij brengt de worsteling van de raad ook in connectie met de lange termijn agenda. Hij probeert dit periodiek en op niveau te brengen waarmee de raad veel meer kan. Dit helpt.

Wethouder Schilderman vindt dit een mooie aanmoediging. Zij vervolgt haar beantwoording met in te gaan op de inbreng van de Partij voor de Dieren over hoe ervoor te zorgen dat de raad niet ondersneeuwt. Zij vindt dat een goede waarschuwing. Het college verwacht de stukken toe te spitsen op de kaderstellende rol. Zij ziet ook dat er nadrukkelijk ook uitvoerende stukken naar de raad gaan. Zij denkt de raad te kunnen helpen door zich als college iets meer te richten op het kaderstellende en net iets minder op het uitvoerende. Dat verlaagt ook de werkdruk in de organisatie; en dat helpt dan ook weer voor het personeelstekort waarvoor de commissie aandacht vroeg.

Wethouder Van Hooijdonk gaat in op de vraag van mevrouw Bode over het energieprogramma waarover raad en college in januari 2022 spraken met de

voorgangers van mevrouw Bode. Destijds is ook de cyclus voor het energieprogramma vastgesteld. Die bestaat uit drie delen: (1) december/januari een brief over het jaarplan – die zit nu in de pijplijn voor de raad. Dan heeft de raad een overzicht van wat er op dit gebied gedaan wordt en welke keuzes het college maakt binnen het programma. (2) In het voorjaar een voortgangsrapportage waarin tegemoetgekomen zal worden aan wat mevrouw Bode vraagt: een overzicht, wat allemaal gedaan is, wat daar uitgekomen is, en wat de lessen zijn. Hoe zal op basis van de lessen bijgestuurd worden? De Voorjaarsnota en (3) de Jaarplanbrief met de cyclus. De wethouder zou zelf de raad aanbevelen om vooral de voortgangsrapportage te agenderen. Dat is sinds 2018 niet meer gebeurd. Het college getroost zich veel inspanning om daar alles bij elkaar te zetten. Zij zal daarover met liefde het debat aangaan. Eerder is gezegd en benadrukt dat energie bij uitstek een onderwerp is waarover de gemeente niet alle zeggenschap heeft. Dan zal de gemeente extra slim moeten zijn als het gaat om interventies; daarover is te debatteren. In dit verband noemt de wethouder “de cirkels van invloed”. Over sommige zaken gaat de gemeente. Bijvoorbeeld als het gaat om het vastgoed van de gemeente. En bij andere onderwerpen zit het stadsbestuur veel meer op afstand en zal het stadsbestuur via andere partners proberen om haar zin te krijgen. In die zin is het een zoektocht naar hoe hierover te rapporteren.

Mevrouw Bode maakte nog een opmerking over klimaatneutraliteit. Dat lijkt haar vooral een politiek debat en niet zozeer Rapporteren en Verantwoorden. In december heeft het college een brief aan de raad gestuurd over de elektriciteitsproductie van de gemeente. Het college heeft geschetst hoe ver het stadsbestuur zou komen wanneer het met alle aangewezen locaties aan de slag gaat. Afgelopen week is daarover gedebatteerd; dat debat was vooral procesmatig. De collega van mevrouw Bode mevrouw Smit heeft gevraagd naar de momenten waarop daarover gesproken gaat worden. De wethouder stelt in het vooruitzicht dat die er dit jaar gaan komen. Dan is er het debat over het aantal knoppen het stadsbestuur wil aanzetten wanneer het gaat over de energieproductie. Zij proefde in het debat dat partijen daarin verschillend zitten. Dat is niet een kwestie van verantwoorden, maar van een politiek debat: hoe ver wil het stadsbestuur daarin gaan?

Mevrouw Bode (VOLT) licht toe het punt te hebben willen maken van het verschil tussen wat wordt gezegd en wat er komt. Zij parafraseert wat hierover is gezegd: “we willen ons aanmelden, voorloper zijn, zitten in programma's, roepen klimaatneutraal te willen zijn.” Maar wanneer zij dan kijkt naar wat er komt, is dat er niet.

Wethouder Van Hooijdonk merkt op altijd extreem duidelijk te zijn over het gegeven dat het fysiek onmogelijk is om klimaatneutraal te zijn. Niet iedereen vindt dat een leuke boodschap. Het college is ook duidelijk over datgene wat het college eraan doet en wat het oplevert. Zij schetst de politieke afwegingen. Voor het maken van deze afwegingen zitten de raad en college bij elkaar.

De heer Van Steeg stelde een vraag over betaald parkeren. In de redenering van hem gaat mank als zou dat alleen een instrument zijn om middelen binnen te halen. De wethouder bestrijdt dat. Het is expliciet in het mobiliteitsplan een knop om te sturen op bereikbaarheid. En ook om te sturen op de kwaliteit van de openbare ruimte. Het is een prikkel los van het gegeven dat het ook middelen oplevert. Er zijn genoeg ambities om te investeren. Soms is er een kasritmeprobleem; dat het geld niet hetzelfde jaar wordt uitgegeven maar wel in het daaropvolgende jaar. Er is er voor gekozen deze knop aan te zetten in het kader van het mobiliteitsbeleid.

De voorzitter begrijpt dat hiermee het college aangekomen is bij de afronding van de beantwoording. Hij legt de vraag voor of de commissie antwoorden heeft gemist op gestelde vragen. Mochten die er zijn, vraagt hij alleen het onderwerp te noemen en niet het hele betoog en van welk lid van het college het antwoord wordt verwacht. Hij constateert dat er geen gemiste vragen zijn. Hij legt de vraag voor wat de agenderende partijen nu verder willen met dit onderwerp.

1120 **Mevrouw Bode** (VOLT) dankt het college voor enkele tips, zoals het agenderen van de voortgangsrapportage. Zij had de reactie van de burgemeester en de andere wethouders op prijs gesteld.

De voorzitter herhaalt zijn vraag of VOLT hieraan een een vervolg wil geven.

Mevrouw Bode (VOLT) antwoordt dat voor nu niets richting de raad gaat.

Mevrouw Ramaker (VVD) heeft begrepen dat het college hiermee verder aan de slag gaat in het kader van Sturen en Verantwoorden. Zij is tevreden met het resultaat.

Punt van orde

1130 **De heer Koning** (D66) merkt op dat het college altijd met één mond spreekt. Hij vindt dat het de raad niet gaat helpen wanneer elk collegelid antwoord gaat geven op dezelfde vraag. Hij vraagt de voorzitter daarvan iets te vinden.

De voorzitter antwoordt dat hij de inbreng van de heer Bakker terecht vindt. Hij kan zich een informelere setting voorstellen als het gaat om de vraag hoe het debat gevoerd wordt, en hoe de commissie het doet richting het college. Omwille van de tijd en omdat hij beseft dat mensen hier scherp in zitten, laat hij het hierbij.

Voortzetting debat

1140 **De heer Dijksta** (EenUtrecht) dankt het college voor de antwoorden namens het hele college. Hij kan daar goed mee leven. Hij dankt ook voor het rapport van de Rekenkamer. Hij heeft geen behoefte om met een concreet voorstel richting de raad komen.

De heer Van Steeg (CDA) heeft ook geen behoefte verder richting de raad te gaan; hij dankt het college voor de antwoorden en hij hoopt dat de verdere uitwerking concreet terug zal komen in de de bestaande verantwoordingscyclus.

De voorzitter schorst de vergadering en heropent die voor de voortzetting ervan.

1150 **9. Raadsbrief Proces Sturen en Verantwoorden**

Wethouder: Schilderman, Beleidsterrein: Financiën

Met de vaststelling van de verordening kwijtschelding gemeentelijke belastingen en heffingen worden de kwijtscheldingsmogelijkheden maximaal verruimd conform het wettelijk maximum.

Op 10 november jl. is motie M2022/299 "kwijtschelden belastingen minima" aangenomen. In deze motie verzoekt de raad het college op om de vermogensgrens voor kwijtschelding gelijk te trekken met de vermogensgrens van de bijstand. Die is hoger dan de wettelijk toegestane grens. Op dit moment worden de implicaties van de motie onderzocht. Die zijn op deze korte termijn nog niet voldoende in beeld.

Inzet is de reactie van het college op motie M2022/299 vóór de commissiebehandeling van dit voorstel aan de gemeenteraad aan te bieden zodat deze bij de behandeling betrokken kan worden.

1160

De voorzitter licht toe dat in de tweede helft februari een brief van het college volgt. En dat de commissie dit voor de volgende vergadering ook op de agenda heeft gezet

en dat zojuist hierover ook enig debat was. Neemt niet weg dat de VVD en VOLT hierover een debat hebben aangevraagd.

De commissie

Mevrouw Ramaker (VVD) beschouwt de procesbrief in juli als een onderdeel van de rijdende trein.

1170 Haar fractie heeft nagedacht over in hoeverre de raad zelf invloed heeft op Sturen en Verantwoorden. Zij vindt dat de raad in dezen ook aan zet is. Het college doet een procesvoorstel. Partijen zijn daarover goed met elkaar in gesprek. De VVD vindt het belangrijk dat de raad zelf zijn piketpalen kan slaan.

Mevrouw Ramaker heeft vooral gekeken naar de versterking van de controlerende rol. De beschrijvende wijze van de deel van de financiën viel haar op nadat zij was geïnstalleerd als raadslid. Vaak moest zij op zoek gaan in de begroting of in andere stukken waar de cijfers staan. De leesbaarheid gaat ook over cijfers. Zij weet dat de wethouder daarmee hard aan de slag is. Ook de adviescommissie is met sturen en verantwoorden bezig. Zij verzoekt de wethouder de financiële onderbouwing van raadsvoorstellen te versterken.

1180 Zij heeft alle raadsvoorstellen van 2022 gescand. Zij wordt dan blij van de presentatie van de lokale omroepvoorziening. Zij leest daar duidelijk wat de kosten zijn, waaruit die gedekt worden. Dat is voor haar helder en dan is het debat ook gemakkelijker over de inhoud te voeren.

De heer Maas (VOLT) merkt op dat duidelijk is dat hierover nog uitgebreid gesproken gaat worden. Hij heeft dit geagendeerd om de wethouder nog iets mee te geven.

1190 Volgens zijn fractie is de essentie van het publiceren van de begroting dat de raad daarmee in staat gesteld wordt zijn controlerende taak uit te voeren. Daarover is vanochtend uitgebreid gesproken. Hij ziet de voorstellen graag zo dat ze aan de voorkant helderder worden.

Financiële Verantwoording dient volgens zijn fractie een op een gekoppeld worden aan doelen of aan de te behalen resultaten. Hij constateert dat daaraan nog wel eens ontbreekt. Hij vindt het gelukkig dat de wethouder die constatering ook doet.

Hij hoopt dat de wethouder een scherp oog heeft bij het formuleren van het uiteindelijke voorstel. Hij stelt zijn functie als raadslid in die zin daarvan ten dienste en in het vooruitzicht.

1200 In de adviescommissie is gesproken over het budgetrecht van de raad. Hij gaat ervan uit dat het goed gaat komen. De adviescommissie zal daarover verder spreken, zoals ook de voorstellen van de heer Dijkstra van EenUtrecht waaraan de wethouder refereerde. Hij spreekt de hoop uit dat de wethouder in staat is om ook daarvan iets mee te nemen.

Hij ziet de ondoorzichtigheid zoals de wethouder aangaf bij de MPR graag verdwijnen zodat de controle op de financiële onderbouwing veel duidelijker wordt. Hij sluit zich aan bij de desbetreffende opmerking van de VVD.

Hij ziet uit naar het voorstel. Hij hoopt dat de wethouder de aanbeveling van zijn fractie daarin meeneemt.

Niet-agenderende partijen

1210 **Mevrouw Hellevoort** (GroenLinks) onderschrijft het punt van de VVD van harte.

De beantwoording

Wethouder Schilderman dankt voor de aangedragen suggesties. Zij heeft in het vorige debat ook iets gezegd over de constatering die hieronder liggen en die het college deelt: namelijk dat de financiële paragraaf van raadsvoorstellen strakker zouden kunnen en dat ook de koppeling tussen de beleidscyclus en de begroting aandacht vraagt. Dit zijn de onderwerpen waarop het college terug zal komen in Sturen en Verantwoorden.

1220 Zij deelt de constatering dat vooruitgang is geboekt bij de lokale omroep. Het is de doelstelling van het college om dit vaker beter te doen. Zij vindt het mooi dat de raadsleden en zij op één lijn zitten.

De VVD vroeg naar *cijfers in een oogopslag*. Zij denkt dat het goed is om daarover te blijven doorpraten. Het is lastig om die cijfers te geven die dan vervolgens ook de informatie bieden waar de raad naar op zoek is. Dit is geprobeerd in de afgelopen zomer met de bewonerssamenvatting; dan ontstaat een bol inkomsten en een bol uitgaven. Dat levert niet de sturingsinformatie op. De wethouder denkt dat het goed is wanneer raad en college in de komende tijd de discussies voeren op welk niveau de raad inzicht wil in welke cijfers en wat daarbij helpt.

1230 Het moet uitvoerbaar zijn aan de andere kant. Voor het college is het belangrijk dat uit de begrotingsstukken een sturingskader gaat waaraan de raad iets heeft en waaraan het college iets heeft en wat tegelijkertijd iets betekent in de ambtelijke organisatie. Het is voor het college van belang dat op deze drie plekken de sturing op dezelfde wijze te voelen is. Dat zijn onderdelen waaraan het college dat zal meten. Hiermee heeft zij iets gezegd over de uitgangspunten waarmee het college bij de raad terug zal komen.

Mevrouw Ramaker (VVD) dankt de wethouder voor deze informatie. Zij benadrukt dat het mogelijk is om in een tabel de cijfers zichtbaar te maken. Zij vindt het nu vaak te beschrijvend.

1240 Zij heeft bij Provinciale Staten ervaring met de begrotingswijziging bij het staten-voorstel. Dat is dan in een keer en dan hoeft de raad niet een half jaar te wachten. Dergelijke zaken maken het leven gemakkelijker.

Wethouder Schilderman beschouwt dit als een sterke aanmoediging. Zij stelt voor daarover in de komende tijd door te spreken.

VOLT vroeg hoe een aantal stukken helderder te maken en hoe de financiële Verantwoording duidelijker is te koppelen aan wat raad en college bespreken. Zij benadrukt dat dat de doelstelling is.

De heer Maas (VOLT) vraagt of de raad meer raadsvoorstellen kan verwachten als het voorbeeld van de lokale omroep dat zijn collega van de VVD noemde en of de wethouder haar collega's daartoe gaat aansporen.

1250 **Wethouder Schilderman** krijgt daarin de volledige medewerking en zij beseft dat het hier dan wel gaat om een kleine omslag.

VOLT vroeg ook of het college terug zal komen op het budgetrecht zoals ingebracht door EenUtrecht. De wethouder lijkt dat heel goed. Zij merkte in de stukken van de adviescommissie dat daarover verschillende ideeën bestaan. Zij benadrukt dat er politieke keuzes te maken zijn in hoe zaken in dat opzicht zijn te doen. Het college wil de raad daartoe ultiem in staat stellen, eerst met de uitgangspuntenbrief - dan is te zien waaraan gewerkt wordt en dan kan de raad het college daarin verdere zaken meegeven en vervolgens in het raadsvoorstel waarin de raad zich kan uitspreken over de wijze waarop de raad de stukken graag wil zien. Ze kan zich voorstellen dat

1260 daarover politieke verschillen van mening kunnen zijn. Het is niet enkel technisch.

VOLT stelde vragen over het verdwijnen van de ondoorzichtigheid in de MPR. Het college deelt dat het inderdaad soms lastig is om te sturen op de gemaakte keuzes binnen het MPR. De wethouder verwacht dit jaar daarin een stap vooruit te kunnen zetten. Zij benadrukt dat het MPR complex is. Zij schetst dat ook in de openbare ruimte steeds meer gekeken wordt naar meerjarenprogramma's. Zij kan zich voorstellen dat het college meerdere pogingen nodig heeft om uiteindelijk tot de gewenste verandering te kunnen komen. Zij hoopt te kunnen rekenen op enig begrip van de commissie.

1270 **De heer Maas** (VOLT) waardeert deze toezegging zeer. Hij benadrukt het belang van meer overzicht in dezen.

Gemiste vragen?

Nee.

De voorzitter vraagt of de VVD en VOLT hebben bereikt wat zij met dit debat beoogden en verneemt daarop de bevestiging van beide partijen.

Hij concludeert dat dit onderdeel is afgerond en schorst de vergadering voor enkele minuten en heropent die voor de voortzetting van de vergadering.

1280

10. Raadsvoorstel zienswijze kadernota 2024 Veiligheidsregio Utrecht

Burgemeester, Beleidsterrein: Openbare Orde en Veiligheid

De raad heeft de kadernota van de Veiligheidsregio Utrecht (VRU) voor het begrotingsjaar 2024 ontvangen. De kadernota is op 7 november jl. behandeld in de vergadering van het algemeen bestuur van de VRU. Daarbij zijn de adviezen van de bestuurlijke adviescommissie bedrijfsvoering en financiën en de adviescommissie gemeentesecretarissen veiligheid betrokken. In de tabel in bijlage 1 zijn de mutaties van de gemeentelijke bijdragen en vergoedingen aan de VRU opgenomen. De voorliggende kadernota heeft betrekking op het eerste jaar van de nieuwe beleidsperiode 2024-2027. Voor de periode vanaf 2024 wordt de gewenste beleidsontwikkeling opgenomen in de Bestuursagenda VRU 2024-2027. Het regionale risicoprofiel vormt de basis voor de bestuursagenda. Op dit moment worden de reacties van de raden op de eerste versie van het regionale risicoprofiel verzameld en wordt input gevraagd op het te voeren beleid voor de komende beleidsperiode. Op 24 november 2022 heeft de commissie VBF over dit risicoprofiel gesproken. De bestuurlijke bespreking en besluitvorming hierover vindt plaats in de eerste helft van 2023.

1290

De voorzitter leidt de bespreking in aan de hand van de annotatie bij de agenda (zie hierboven). De bespreking vindt plaats in twee termijnen.

De commissie

1300

De heer Van Steeg (CDA) vindt dat de kaderbrief er goed uitziet. De loonkosten stijgen. Hij vindt dit niet het moment om naar de Veiligheidsregio te kijken. Gekeken wordt naar de plannen 2024 – 2027 en dan nadrukkelijk naar hoe de crisisorganisatie er uit gaat zien. Daarover is discussie binnen de VRU: over de kerntaken, over hoe inkomsten van het openbaar meldsysteem moeten leiden tot inperking van de kerntaken. Hij vraagt of de burgemeester daarover iets kan zeggen.

Ook de Omgevingswet leidt tot extra kosten.

De heer Van Steeg vindt het het belangrijkste dat de raad wordt meegenomen in de discussie over de toekomst van de Veiligheidsregio Utrecht en de positie van de Veiligheidsregio in crisisbeheersing. Hij roept het college op de raad daar nadrukkelijk bij te betrekken en nadrukkelijk aan de Veiligheidsregio mee te geven dat de raad in de toekomst bij die discussie over de invulling van die regio wil worden betrokken.

1310

De heer Koning (D66) kan zich vinden in de zienswijze. Zijn fractie kijkt uit naar de bespreking van Bestuuragenda 2024-2027. Dan kan de raad meer ingaan op de inhoud.

Mevrouw Ramaker (VVD) schaart zich achter de inbreng van D66. Ook zij kijkt uit naar het vervolg.

1320 **De voorzitter** concludeert daarmee aan het einde gekomen te zijn van de eerste termijn.

De beantwoording

Burgemeester Dijkma dankt de commissie voor de steun die zij ervaart als het gaat om de zienswijze. Richting de heer Van Steeg merkt zij op dat het geen rocket science is. Het gaat hier over loon- en prijsbeleidstellingen die worden doorgevoerd in de begroting. De gemeente is in principe daartoe ook verplicht.

1330 Zij kan zich goed voorstellen dat het van belang is om met de raad de discussie over de plannen 2024-2027 goed te voeren; wat betekent het dat de VRU-organisatie van de ene crisis in de andere terecht gekomen is. Zij merkt aan de betrokken collega's dat zij daarover zeer tevreden zijn. De VRU heeft een bijzondere bijdrage geleverd aan opvang van asielzoekers door heel veel gemeenten daarin te supporten, ook als het gaat om menskracht. De VRU deed dat meer dan in sommige andere regio's. Dat was vooral voor de kleinere gemeenten in de regio van cruciaal belang. Die kleinere gemeenten hadden zonder die ondersteuning met handjes, minder gemakkelijk een bijdrage kunnen leveren.

1340 Het college bereidt zich ook voor op andere vormen van crises. Als voorbeeld noemt de burgemeester grote natuurbranden. Daarover gaat zij binnenkort in gesprek met de VRU en met de raad. Zij merkt op dat een groot deel van de bijdrage van Utrecht naar de Veiligheidsregio gaat. Zij vindt dat er goed gestuurd moet worden op de zich uitdijende begroting. Daarover is zowel buiten de gemeente als binnen de gemeente discussie. Dat betekent dat de huidige directeur kijkt naar de organisatie, naar de invulling daarvan. Vragen als of vacatures in de top allemaal ingevuld moeten worden of gekeken moet worden of het mogelijk is op een andere manier. Zij kijkt uit naar het debat over de taken en over de wijze waarop de VRU zich gaat ontwikkelen. Daarbij zal ook gekeken worden naar het organisatiemodel en naar de kosten die dat met zich meebrengt. Hoe de organisatie nog moderner is te maken. De burgemeester vindt het goed om dat breed te delen met de raad.

1350 *Tweede termijn*
Geen tweede termijn.

De voorzitter concludeert dat dit met de A-status doorgaat naar de raad.

11. Raadsbrief rapport coronalessen gemeente Utrecht

Burgemeester, Beleidssterrein: Bestuurlijke Zaken

Geagendeerd door: Marijn de Pagter (VVD), Rick van der Zweth (PvdA), Maarten Koning (D66), Esma Kendir (S&S), Julia Kleinrensink (GroenLinks), Jantine Zwinkels (CDA)

1360 De coronacrisis heeft de hele wereld, en dus ook Utrecht, twee jaar lang in zijn greep gehouden. De Universiteit Utrecht en Crisisplan B.V. hebben onderzoek gedaan naar de wijze waarop de gemeente Utrecht, ook de gemeenteraad, hebben gehandeld. De VVD, PvdA, D66, S&S, GL en CDA willen het rapport "Grote stad, langdurige crisis. Leren van twee jaar Utrechtse Corona-ervaringen" bespreken tijdens een debat in de commissie Veiligheid, Bestuur en Financiën. Het debat is gericht op het leren van de crisis en te bepalen hoe de gemeenteraad haar positie kan versterken in vergelijkbare crises.

De voorzitter leidt de bespreking in aan de hand van de annotatie bij de agenda (zie hierboven).

De commissie

- 1370 **De heer De Pagter** (VVD) merkt op dat ook de raad zijn rol moest nemen in de periode van corona. De beleidsruimte voor de raad was beperkt vanwege wat het Rijk de gemeenten oplegde.
- De VVD vindt het belangrijk het rapport over de coronacrisis te bespreken omdat de rol van de raad in dat rapport terugkomt. De raad kan niet leren van zijn rol in die periode. In het rapport staat dat gepoogd is de raad te betrekken bij de maatregelen in de coronacrisis. Hij merkt op dat iets in de communicatie niet goed is gegaan en in het aanhaken van oude raadsleden bij de overgang naar de nieuwe raad. Hij vindt dat daar ook een verantwoordelijkheid zit van fracties. Hij wil graag dat de burgemeester een reflectie geeft op de timing en of zij het ermee eens is dat het beter had gekund.
- 1380 Ten tweede merkt hij op dat het rapport minder waarde heeft gekregen omdat de raad niet goed betrokken is bij het beleid. Vanuit het college is vooral gekeken naar de inhoud van het rapport. In het rapport staat weinig weerwoord. Het rapport doet veel constatering. Hij kan zich voorstellen dat vanuit de raad kritische kanttekeningen zijn geweest. Hij is van enkele zaken uit het rapport geschrokken. Het gaat om uitspraken van wethouders waartegen geen weerwoord was. De VVD stelt voor alsnog een aanvullend onderzoek te laten doen en dat de raad daarop alsnog een blik zal laten werpen. Hij hoopt dat de huidige onderzoekers daartoe bereid zijn. Hij stelt ook voor oud raadsleden daarbij te betrekken.
- 1390 **Mevrouw Kleinrensink** (GroenLinks) begrijpt die behoefte. De raad heeft het ook een beetje nagelaten; zij legt de vraag voor of dit nu niet het moment is om in die zin inbreng te leveren in plaats van een heel onderzoek te laten doen.
- De heer De Pagter** (VVD) vindt het van belang oud raadsleden hierbij te betrekken. Het gaat hem om het bredere verhaal en een bredere terugblik op die periode. Hij vindt het ook goed dat er vanuit externe partijen aanbevelingen komen voor de rol van de raad in dezen.
- De heer Van Steeg** (CDA) kan een eind meegaan met de VVD, zeker kijkend naar de kwalificaties van de raad in het onderzoek. Het onderzoek richt zich nadrukkelijk op de gemeentelijke organisatie. Zouden niet veel meer reacties uit de samenleving meegenomen moeten worden?
- 1400 **De heer De Pagter** (VVD) voorziet dan wel een hele grote scope. Hij wil beginnen met het betrekken van oud raadsleden om een bestuurlijk overzicht te hebben van zaken die al of niet goed gaan en hoe hiervan te kunnen leren. Wanneer daarbij vervolgonderzoek gewenst is, zou dat wat hem betreft ook mogelijk zijn. Hij pleit voor beperking van de scope.
- De heer Van Steeg** (CDA) is het daarover op zich eens. Kijkend naar wie geïnterviewd zijn, zou hij ook vanuit de samenleving reflectie willen op het beleid en hoe dat ontvangen is in de gemeente Utrecht.
- De heer De Pagter** (VVD) heeft de indruk dat het CDA en zijn fractie daarover hetzelfde denken. Hij handhaaft zijn standpunt.
- 1410 **Mevrouw Kleinrensink** (GroenLinks) merkt op dat in de appendix staat wie allemaal geïnterviewd zijn; dat zijn ook mensen uit de stad: de cultuursector, de horeca, mensen die veel met de gemeente te maken hebben. Zij zoekt naar het voorstel van

het CDA. Met het voorstel van de heer De Pagter zal nog een keer hetzelfde gedaan worden.

De voorzitter stelt voor dat de heer Van Steeg kort reageert op dit punt waarna de heer De Pagter doorgaat met zijn betoog.

1420 **De heer Van Steeg** (CDA) zag die lijst ook en daar zaten wat hem betreft geen ondernemers bij. Er zaten vertegenwoordigers van ondernemers bij. De cultuursector kwam vrij ruim aan bod. Hij had gehoopt dat een aantal anderen er wel bij betrokken waren. Een iets grotere verbreding had zijns inziens geholpen om het ook een neutraler beeld te geven van de uitvoering van de gemeentelijke organisatie.

De heer De Pagter vervolgt zijn inbreng in zijn termijn.

Vanuit de raad is geen weerwoord gegeven op bepaalde punten uit het rapport. Hij parafraseert enkele uitspraken in het rapport waarvan hij is geschrokken. Hij vraagt zich af hoe de burgemeester dit ziet. Hij betreurt dergelijke beelden. Hij vindt het des te belangrijker daar tegenover als raad iets neer te kunnen zetten en zijn inzicht te delen met de onderzoekers.

1430 Hij geeft enkele punten mee die zijn fractie zijn opgevallen als het gaat om de rol van de raad: hij begrijpt dat in het begin de raad moest zoeken naar zijn rol zoals ieder een die moest zoeken. De raad heeft ook in het begin lang stilgelegen. Hij hoopt dat dat niet weer gebeurt in de komende 100 jaar. Hij pleit ervoor sneller naar fysieke locaties te gaan, zoals andere gemeenten dat hebben gedaan en niet te wachten op een digitale oplossing. De raad heeft drie maanden heel beperkt kunnen vergaderen. De raad lag feitelijk stil.

Het is hem opgevallen dat vanuit het college veel informatie kwam, en die behoefte was er ook voor een deel. Hij merkte dat het soms zoeken was naar wat wel en wat niet met de raad werd gedeeld.

1440 Dit onderzoek was kwalitatief. Hij hoopt dat de Rekenkamer ook kwantitatief onderzoek gaat doen, in de zin ook van welk geld is uitgegeven. Hij hoopt dat de andere fracties die hoop ook hebben zo dat dat voor volgend jaar is mee te geven aan de Rekenkamer.

Voor nu hoopt hij dat dit rapport alsnog is uit te breiden met een addendum voor de raad. Hij hoopt dat de burgemeester zal reflecteren op de timing van dit rapport. Zijn fractie vond dat terugkijkend behoorlijk ongelukkig.

De heer Van der Zweth (PvdA) vindt het goed dat dit rapport er ligt. Hij ziet ook dat het college bijna alle aanbevelingen overneemt. Hij vindt dat positief. Hij vindt het ontbreken van reacties uit de raad een gemis.

1450 **De heer De Pagter** (VVD) nuanceert dat vanuit zijn fractie wel degelijk contact is geweest met de onderzoekers. Die afspraak kon niet doorgaan en vervolgens is er geen nieuwe afspraak gemaakt.

De heer Van der Zweth (PvdA) mist dergelijke gelegenheden niet vaak maar ook hij had dit gemist. Hij betreurt dat voor het rapport.

Terugkijkend is hij positief over hoe het college heeft gereageerd op deze crisis en op de steunpakketten. Die gingen ook snel en waren effectief. In die tijd was de PvdA ook oppositiepartij. De maatregelen waren ook breed gedragen in de raad. Zijn fractie zegt het rapport na: die manier van werken vast te houden.

1460 Hij licht een aantal aanbevelingen er uit. De tweede aanbeveling gaat over sturen op nabijheid. Beschreven wordt dat dat goed ging in de crisis; dit ging uit van gelijkwaardigheid, uitwisseling, gemeenschappelijk gewin. Dat had betrekking op het contact met de stad over en weer. Hij merkt op dat dit regelmatig een ander geluid uit de stad

teweegbracht; sprekend over participatie en contact. Zijn fractie verwacht de uitgangspunten terug te zien en dit goed te blijven doen.

De derde aanbeveling verbaasde zijn fractie: actief op zoek gaan naar zachte signalen over harde problemen. Het college reageert dan met participatie en met in contact staan met elkaar, dat dat belangrijk is. Hij vindt dat een veiligheidsvraagstuk. Dat wordt niet genoemd. Hij vraagt de reflectie van de burgemeester daarop en of de burgemeester met hem deelt dat dit wel degelijk thuishoort in het veiligheidsdomein en dat dat terug had moeten komen in de reactie daarop.

De vierde en laatste aanbeveling die de heer Van der Zweth er uitlicht, is aanbeveling 4; de onafhankelijke onderzoekers geven aan dat er teveel spanning staat op de gemeentelijke organisatie en dat de gemeente te weinig mensen heeft om dit goed gezamenlijk te doen en dat het bestuur daarop moet blijven letten. Er gaat nog flink geïnvesteerd worden op de gemeentelijke organisatie. Destijds kwam daarop veel kritiek vanuit de raad. Hij benadrukt dat hierop hoogspanning staat. Hij zou het een goede zaak vinden wanneer geïnvesteerd wordt in personeel.

De heer Van Steeg (CDA) zag dat ook. Hij legt de vraag voor of er geen verschil is in investeren in personeel en het in het voeren van een crisisorganisatie en de mentaliteit die daarbij hoort. Hij verwacht dat dat niet veel anders gaat worden wanneer flink geïnvesteerd wordt in personeel.

De heer Van der Zweth (PvdA) denkt dat dat waar is. De boodschap die hij meekrijgt uit het rapport is dat er generiek veel spanning op de organisatie staat en dat dat in de crisis ook gemerkt wordt. De onderzoekers kijken nadrukkelijk ook vooruit en wijzen erop dat van de crisis geleerd wordt over hoe hiermee verder te gaan. Hij herhaalt en benadrukt zijn punt. Hij vindt dat de raad zich dat moet aantrekken.

De heer Van Steeg (CDA) vindt dat een oneigenlijk argument. Voortgebouwd moet worden op de flexibele mentaliteit en niet zozeer op dat dat gezien moet worden in een extra investering in de organisatie. Het zal veel moeten gaan over hoe om te gaan met wat in de stad leeft en hoe daarop snel in te springen. Dan helpt het niet met het aannemen van extra ambtenaren.

De heer Van der Zweth (PvdA) bevestigt dat een flexibele houding nodig is. Wanneer de spanning hoog is, komt de organisatie daarmee in de knel. Hij vindt dit een logische aanbeveling die hij onderstreept.

Hij bevestigt dat de raad minder gehoord is in het onderzoek. Wel zegt het onderzoek iets over de rol van de raad. Bijvoorbeeld het eindeloos debatteren over het uitbreiden van terrassen en dat het constant over hetzelfde ging. Hij herkent dat. Wanneer het zo'n grote crisis was als destijds, ging het ook niet altijd over de druk op de gezondheidszorg.

Hij leest ook dat de raad niet precies wist waar hij wel of niet over ging en dat de raad het college de ruimte niet gaf. Die perceptie deelt hij niet. Hij merkt op dat een Voorjaarsnota is overgeslagen, er kwam een voorjaarsbrief, de raad heeft wekenlang op zijn handen gezeten, en startte het overleg langzaam weer op. Al had het anders gelopen: de raad is het hoogste orgaan, de raad is democratisch gekozen ook als het gaat om crisistijd. Hij vindt dat de raad zich goed heeft verhouden in dat opzicht: waar moet ruimte gelaten worden en waar niet. Daar hoort wat hem betreft een stevige plek, al is het niet het meest praktische.

De voorzitter schorst om 12.56 uur de vergadering tot 14.00 uur.

Hervatting van de vergadering

De heer Koning (D66) brengt in dat de brief sinds september op de bespreking wacht. Het rapport over twee jaren coronacrisis dateert van juni. Toch vindt hij het goed om te spreken over de conclusies en aanbevelingen uit dat rapport. Hij vindt dit een grondig stuk van autoriteiten op het gebied van crisis en bestuur. Hij waardeert het dat de universiteit van Utrecht en Crisisplan dat samen hebben uitgevoerd.

Hij sluit zich aan bij de inbreng van de heer De Pagter over de betrokkenheid vanuit de raad. Ook aan de zijde van D66 was er de ervaring dat vanuit de raad geen onwil was om mee te doen. Een van de leden van zijn fractie gaf een interview. Het is niet gekomen tot een interview bij toch ook enthousiaste andere leden van zijn fractie, ondanks de bereidheid die zij toonden. Hij sluit zich aan bij de woorden van de heer De Pagter hierover.

Het viel zijn fractie op dat ook de griffie niet geïnterviewd is.

Hij kan zich goed herinneren dat de raad ervan doordrongen was dat er iets groots op de organisatie afkwam. Hij brengt de berichtgeving vanuit China en vanuit Italië in herinnering. Hij gaat ervan uit dat iedereen zijn herinneringen heeft aan die onzekere periode.

Daarna kwam een enorme hoop energie los bij de GGD, hulporganisaties zoals het Leger des Heils in Utrecht, maatschappelijke organisaties, bedrijven, ziekenhuizen en cetera. De talloze ambtenaren die andere taken op zich moesten nemen dan waarvoor ze waren aangenomen. Dat allemaal vaak vanuit huis en onder maatregelen waarbij besmettingen voorkomen moesten worden.

Hij citeert uit het rapport waaruit blijkt dat de gemeente Utrecht zich sneller aanpaste dan te doen gebruikelijk.

De crisis heeft ook blootgelegd hoe bestaande problemen dan versterkt worden. Ook de kansongelijkheid werd zichtbaar. Zijn fractie vindt het schrijnend. Hieruit is gebleken dat in crisissituaties de gemeentelijke organisatie op voorhand meer moet doen voor mensen die het minder goed hebben.

De rol van de raad wordt in het rapport kritisch beschreven. Hij vindt dat de raad zich dat moet aantrekken. De raad heeft veel vragen gesteld aan het college waarop het college geen antwoord kon geven. Voor de raad was het ook zoeken naar grip. De heer Van der Zweth sprak daarover terechte woorden.

Hij merkt op dat de overlegcyclus van de besluitvorming in de raad op gespannen voet staat met de snelheid waarmee het college nu besluiten moest nemen. Des te beter vindt hij het dat er geen grote fouten in deze crisisbestrijding werden geconstateerd in het rapport.

De heer Koning wil het rapport niet tekort doen. Hij suggereert ook niet dat alles fantastisch is gedaan. Hij ziet wel dat de gemeente Utrecht het relatief goed heeft gedaan. Hij licht een van de 10 lessen eruit omdat die buitengewoon belangrijk is voor zijn fractie: hij gaat in op punt 5 van het rapport.

Hij constateert dat de robuuste uitvoering nog onvoldoende op orde is. Dat niet op orde zijn wordt versterkt door de gespannen arbeidsmarkt. Dat is te zien aan de uitvoeringskracht van de gemeentelijke organisatie, ook aan de fouten die naar boven zijn gekomen in de afgelopen tijd die te maken hebben met het onvoldoende op orde zijn van interne processen. Hij noemt de factoren die daarin van invloed hebben kunnen zijn: het verhoogde ziekteverzuim dat niet alleen optrad bij de gemeente Utrecht maar bij heel veel organisaties. Te zien is dat die uitvoering wel op orde moet komen. Wanneer dat niet lukt, is het zinloos om te spreken over nieuwe

1560 ambities en meer geld en is het zinloos om meer geld de organisatie in te pompen. Hij ontvangt graag daarover de reactie van het college.

Mevrouw Oudejans (Student & Starter) neemt vanwege ziekte het debat over van haar collega mevrouw Kendir.

Zij noemt de grote impact van de crisis op de hele wereld en ook op de stad Utrecht. Zij schetst het gevolg van de maatregelen. Zij vindt het erg belangrijk te leren van deze crisis. Zij is blij met het onderzoek.

1570 Zij leest dat het van belang is in te zetten op doekracht. De aanbeveling heeft betrekking op ruimte voor initiatief, creativiteit en doen wat nodig is. Zij refereert aan de desbetreffende inbreng van Student & Starter. Wat haar fractie betreft, mag veel vaker geëxperimenteerd worden en creatief gekeken naar wat mogelijk is.

Zij heeft geleerd van de coronacrisis dat bepaalde situaties niet te veranderen zijn, hoe graag het bestuur dat ook zou willen. Gekeken is naar hoe de crisis aan te pakken met de beperkingen van de crisis. Haar fractie heeft een visiedocument het daglicht doen zien over hoe uit deze crisis te kunnen komen en hoe de problemen met de bestaande beperkingen zijn aan te pakken.

1580 Terecht werd de vraag gesteld hoe dekkend het geïnstitutionaliseerde netwerk van de gemeente is. Momenteel wordt niet iedereen bereikt met het gemeentelijke netwerk, terwijl deze crisis het belang daarvan extra benadrukte. Zij noemt in dat verband de moeilijke maatregelen uit die tijd en de desinformatie die rondging. Haar fractie ziet een rol voor het sleutelfigurennetwerk dat geïntroduceerd is in Werk & Inkomen. Zij vraagt het college dat netwerk breder in te zetten.

Mevrouw Kleinrensink (GroenLinks) merkt op dat toen de stad in maart 2020 overvallen werd door de coronacrisis niemand kon bevroeden hoe lang het zou duren. Utrecht moest daarop opeens een strategie zetten. Het rapport beschrijft deze crisis als een flitscrisis.

1590 Uit het rapport blijkt dat veel van de respondenten tevreden zijn en soms zelfs trots op hoe de gemeente Utrecht heeft geopereerd. Zij vindt dat terecht. Het rapport laat zien dat Utrecht veel deed en dat een aantal kwaliteiten ervan, naar voren kwam. Zo werd het netwerk van de stad veel gebruikt en werd er veel geluisterd. Partners en ambtenaren kregen de ruimte om te doen wat nodig was en wisten dat zij daarbij bestuurlijke rugdekking hadden. Er werd in een onzekere tijd zekerheid geboden door te blijven investeren in de stad. Dat bood mensen en organisaties vertrouwen. Te zien is dat de aanpak met sleutelpersonen en het investeren in het netwerk terugkomen. Zij refereert aan de desbetreffende inbreng van Student & Starter. Dat wordt wat GroenLinks betreft ook aangemoedigd.

1600 Het rapport kent een aantal kritische en goede aanbevelingen om van te leren en het houdt een spiegel voor aan de organisatie. In de brief die het college later naar de raad stuurde, worden deze aanbevelingen opgesomd en gezegd wordt dat ze worden uitgevoerd, maar het vervolg daarop wordt niet altijd duidelijk aangegeven. Haar fractie is benieuwd naar de reflectie van het college op hoe deze aanbevelingen ook echt worden doorgezet. Wellicht is daar het antwoord nodig op de vraag wat daarin nodig is van de raad. Mogelijk wordt dan ook tegemoet gekomen aan de vraag die de heer De Pagter stelde aan het begin van dit debat.

Zij licht twee aanbevelingen er specifiek uit: (1) herwaardeer de uitvoering. De uitvoerders bleken cruciaal in de stad. Zij noemt de vuilnismannen. Zij voelden de waardering van de stad en van het college. Die waardering moet blijven bestaan, ook

in normale tijden, zo is dat ook opgenomen in het rapport. Zij spreekt vanaf deze plek haar waardering uit; ze legt de vraag voor hoe daaraan uitvoering te geven. Dit vraagt iets van over en weer gezien worden.

(2) investeer in inclusieve publicatie, communicatie en effectieve gedragsbeïnvloeding. Te zien is dat dit terugkomt bij verschillende beleidsterreinen. De vraag is hoe ervoor te zorgen dat hierin structureel geïnvesteerd wordt. Hiervoor moet de lange adem ingezet worden. Zij legt daarop de nadruk en vraagt om een reflectie op hoe dat wordt aangepakt.

Een aantal respondenten geeft aan dat in tijden van crisis meer mogelijk bleek en dat zij verzuchtten dat nu alles weer bij het oude is in het kader van de verkokering en dat dat in crisis juist vloeibaar wordt. Het rapport heeft daarover geschreven dat dat nu eenmaal zo werkt. Zij maken daarvan een soort wetmatigheid. Zij wil zich daar niet helemaal bij neerleggen. Zij legt de vraag voor wat daarvan te leren is en welke zaken daarvan wel over te nemen zijn. Zij begrijpt dat niet alles op dezelfde manier gedaan kan worden. Welke barrières kunnen wél geslecht worden? Is het college bereid dit gesprek aan te gaan met de ambtenaren? Wellicht zou het goed zijn wanneer ambtenaren dit gesprek voeren met partners in de stad om te vernemen waarin dit zit. Zij is benieuwd of daaraan opvolging wordt gegeven.

Zij bedankt de onderzoekers voor dit mooie kritische en ook constructieve rapport.

De heer Van Steeg (CDA) sluit zich van harte aan bij de waardering van zijn collegae in de raad voor het werk dat gedaan is door ambtenaren en mensen in de stad. Er is een goede evaluatie gedaan. Toch stelt die teleur vanwege het beperkte. De evaluatie is sterk gedaan vanuit de eigen organisatie. Maatschappelijke organisaties komen weinig aan het woord. Met ondernemers is niet gesproken. De rol van de raad blijft onderbelicht. Hij lijkt dat terug te zien in het commentaar in het rapport. Het commentaar is heel kritisch. Hij kan zich goed voorstellen dat de controlerende taak van het te voeren beleid vooral in het begin moeilijk was voor de raad. Hij vindt die balans ontbreken in het rapport. Hij zou een weerwoord van de raad hier op zijn plaats vinden. Wat hem betreft zou vanuit de raad aan dit rapport iets toegevoegd moeten worden. In dat opzicht is hij het van harte eens met de heer De Pagter.

Een belangrijke aanbeveling in het rapport is aan te sluiten bij nieuwe netwerken in de stad. Dat onderwerp komt op heel veel plekken terug: ook als het gaat om armoedebeleid, bereikt de gemeente niet de mensen die zij wil bereiken, als het gaat om cultuur vist de gemeente vaak in dezelfde hoek, terwijl daarbuiten ook allerlei andere partijen zitten. Het gemeentebestuur zou op zoek moeten gaan naar nieuwe contacten met het maatschappelijk middenveld. Geconstateerd wordt dat dat onvoldoende gelukt is in deze coronacrisis. De heer Van Steeg vraagt zich af hoe dat beter te kunnen doen.

Eerder werd er iets gezegd over inclusieve communicatie, in ieder geval een communicatie die iedereen bereikt. Ook daar wordt dezelfde conclusie getrokken; de gemeente bereikt niet iedereen. Aan de andere kant zijn er voorbeelden. Hij noemt de rellen in Kanaleneiland in dit verband. Daar zijn heel succesvol nieuwe manieren van communicatie ingezet, via sociale media, via mensen in de wijk mensen te bereiken. Daardoor is het rustiger geworden. Wat is hiervan te leren voor nieuwe crises en wat is hiervan te leren in het algemeen?

Onvoldoende komt de financiering van de coronacrisis terug en de vier pakketten. De raad gaf daaraan goedkeuring. Hij vindt het goed om daar nadrukkelijker naar te

kijken: hoe zoiets te doen en hoe zoiets te evalueren? Is de raad daarover nog beter te informeren in nieuwe crisissituaties en is nog meer grip te houden op het op orde houden van de financiën? En dat de raad meer inzicht krijgt in waar het geld naar toe gaat en met welke middelen de raad zelf moet schuiven. Dat was voor hem op vele momenten onduidelijk. Wellicht is daar nog een keer naar te kijken?

In de evaluatie en in de reactie van het college staan veel opvolgingen genoemd om mee te nemen naar volgende crises. Ook bij de VRU wordt nagegaan hoe ervoor te zorgen klaar te zijn voor een volgende crisis. Hoe ervoor te zorgen die verschillende uitwerkingen bij elkaar te houden, hoe ervoor te zorgen dat Utrecht klaar is voor een eventuele volgende crisis. Hij verneemt graag de reactie van de burgemeester.

Niet-agenderende partijen

De heer Van Heuven (Partij voor de Dieren) complimenteert het college met het leesbaar en overzichtelijk onderzoek. Veel is al gezegd over hoe de pandemie is aangepakt en veel lessen zijn geleerd over hoe een volgende pandemie te bestrijden is.

Zijn fractie heeft een ander perspectief dat niet aan bod is gekomen. Dat blijkt uit de eerste zin in de samenvatting: de pandemie kwam voor de gemeente Utrecht als een totale verrassing. Dat perspectief kwam vaker in het onderzoek terug. Hij vindt dat vrij wonderlijk, want talloze experts en ook zijn partij waarschuwen al heel lang voor de uitsbraak van een zoönose. In dit onderzoek ontbreekt de aandacht voor hoe dit in de toekomst te voorkomen. Hij vraagt aan de burgemeester of zij dat perspectief ook miste. In dit verband wijst hij op de motie 229 uit 2020 met als titel "Utrecht verkleint het risico op een nieuwe pandemie". Die motie is wel door het college overgenomen, maar tot zijn spijt niet uitgevoerd. Zijn fractie vroeg ook rekenschap te geven aan de rol die de gemeente kan spelen bij het voorkomen van een pandemie, maar ook een strategie daarvoor op te stellen. Die strategie zou gepresenteerd moeten worden in juli 2021. Hij zou het liefst willen dat dit alsnog wordt gedaan. Hij kan zich voorstellen dat dat vanwege de capaciteit onmogelijk is. Hij vraagt of Utrecht inmiddels meer zicht heeft op de rol die de gemeente kan spelen bij het verkleinen van de uitbraak van een nieuwe pandemie.

Hij attendeert met urgentie op de vogelgriep die op dit moment min of meer permanent rondwaart en op elk moment kan overslaan op mensen. Hij leest in kranten schrikbarende cijfers over hoe erg dat kan worden. Hij vraagt of het college hiermee al bezig is. Hoe zou dit overslaan te voorkomen zijn? Wat hem betreft is zeker dat de nieuwe pandemie in aantocht is. Hij kan zich voorstellen dat Utrecht gaat stoppen met het inkopen van producten uit de vogelhouderij en dat nog meer geïnvesteerd wordt in het ophalen van besmette wilde dieren in het straatbeeld. Hij vraagt nu niet direct aan de burgemeester of zij bereid is deze twee onderwerpen over te nemen; maar hij wil wel weten of de gemeente bezig is met dit in kaart te brengen: de rol van de gemeente bij het voorkomen van de uitbraak van een nieuwe pandemie.

De heer Compagnie (ChristenUnie) voert het woord namens mevrouw Chirino. Zijn fractie vindt het goed dat teruggekeken wordt op de pandemie om van te leren. Zijn fractie is blij met de aanbevelingen. Hij vindt het goed dat het college die opvolgt. Veel tijd en inzet is geleverd in de bewogen tijd van de pandemie. Hij heeft veel dank en respect voor de gemeente en de ambtenaren die hier heel hard aan hebben gewerkt. Hij concludeert dit niet alleen uit het rapport. Dit was ook zichtbaar voor de raad en de stad.

Zijn fractie deelt veel van de bijdragen die partijen vóór hem al hebben ingebracht. Over de reacties van het college en de brief vraagt hij over aanbeveling 4 (versterk het vermogen tot herprioritering hoe die aanbeveling precies wordt opgevolgd. Hij krijgt daarop graag de reactie van de burgemeester.

Bij aanbeveling 8 (tref voorbereidingen voor langdurige crises) vraagt hij of de gemeente de aandacht kan vestigen op het vergroten van bewustwording bij inwoners als het gaat om voorbereiding op crisissituaties. Het is bekend dat dergelijke situaties zich de toekomst weer kunnen voordoen. Ook als het gaat om schaarste en veiligheid.

Recentelijk gaf de nationaal coördinator terrorismebestrijding en veiligheid aan dat Nederlanders niet goed voorbereid zijn op een ramp. Hierbij is te denken aan financiële buffers om klappen op te vangen of aan bijvoorbeeld aan een noodpakket.

Wanneer de gemeente daarin geen stappen zet, zijn de inwoners zijns inziens de kwetsbare groepen en breder dan dat.

De ChristenUnie is positief over de handreiking van het college voor een sessie met ook de onderzoekers. Het lijkt hem goed daarover verder te praten.

Beantwoording

Burgemeester Dijk dankt de raad voor de inbreng. Zij vindt het goed dit nu te bespreken, ook al is het enige tijd na verschijning van het rapport en de brief van het college aan de raad. Tegelijkertijd zijn de lessen die hierin beschreven staan actueler dan ooit. Wat dat betreft komt het debat op een prima moment.

Bij bijna alle fracties kwam de eigen rol van de raad naar voren. Zij haalt de inbreng aan over de ongelukkige timing van het onderzoek, en het gesprek; die waren ook midden in de raadsverkiezingen. Zij bevestigt richting de heer De Pagter diens uitspraak dat de oude raad al met één been vol in de campagne stond en met een ander been alweer vol in de formatie. De druk was destijds heel groot. De burgemeester begrijpt heel goed dat meer mensen geïnterviewd hadden kunnen worden. Zij bestrijdt dat elke kritische opmerking in het rapport een algemene opvatting zou zijn. Soms worden er quotes vermeld al dan niet met bronvermelding om een aantal zaken extra naar voren te brengen of als voorbeeld te stellen. Daarmee is geen eindoordeel gegeven.

De commissie vroeg de burgemeester twee dingen: haar eigen reflectie en wat te doen is om alsnog de rol van de raad en de eigen reflectie van de raad een plek te geven in dit hele verhaal. De burgemeester wil niet gaan voor een aanvullend onderzoek. Zij vindt het wel een verstandig idee het gesprek met de onderzoekers te voeren vanuit de raadsleden die dat willen, ook oud raadsleden. Ze kan zich voorstellen dat de griffie ook nog een afvaardiging zou willen sturen en het gesprek te hebben op basis van de aanbevelingen die er nu liggen en de opmerkingen die er worden gemaakt. Wanneer daaruit aanbevelingen naar voren komen, reageert het college daarop. Dan moet er ook een verslag van dat gesprek gemaakt worden en dan is dat naar de raad toe te zenden. Op die manier zou een addendum kunnen ontstaan op wat nu voorligt. De burgemeester beschouwt dat als een completering zonder dat opnieuw een onderzoek gedaan gaat worden. Daarvoor heeft de gemeente noch de menskracht noch de middelen. Zij denkt ook dat dat ook niet nodig is.

De heer De Pagter (VVD) vindt het prima. Hij vraagt verduidelijking. Gaat het om één afspraak of om individuele gesprekken.

Burgemeester Dijk geeft de voorkeur aan één afspraak. De onderzoekers wordt ook gevraagd daarvoor weer tijd in te ruimen. Zij verwacht een grote deelname.

- 1760 Veel is gezegd over de aanbevelingen met de vraag hoe daarmee verder te gaan. Zij bevestigt de heer Van der Zweth dat het college alle aanbevelingen heeft overgenomen. De heer Van der Zweth lichtte twee aanbevelingen uit om bij stil te staan. (1) Het sturen op nabijheid. Daarbij gaf hij nadrukkelijk aan dat participatie sowieso regelmatig onderwerp van discussie is tussen raad en college en in de stad. En dat het stadsbestuur zich ervan moet blijven vergewissen de goede dingen daarin te doen met ook stappen naar voren. Dat hadden de coalitiefracties nadrukkelijk als opdracht meegegeven in het Coalitieakkoord. Het college heeft de wethouder participatie daarmee belast. Dat betekent dat iedereen van het college, ook de burgemeester, daarmee aan de slag moet, en niet alleen die wethouder.
- 1770 De burgemeester haalt aan dat gezegd is dat de mensen die de gemeente het hardst nodig heeft, vaak niet bereikt worden. Zij noemt dat cynisch en wrang. Het is niet gemakkelijk om daar doorheen te breken. Het is aan beide zijden geen kwestie van onwil. De gemeente heeft altijd heel nadrukkelijk kwetsbare mensen op het vizier en wil voor hen veel doen. Dat is ook te zien aan de optelsom van regelingen die de gemeente heeft. Tegelijkertijd bereikt het stadsbestuur daarmee niet altijd iedereen. De burgemeester benadrukt dat het bestuur daarin wel beter wordt.
- De heer Van Steeg vroeg naar wat er geleerd is van de rellen in augustus. De burgemeester bevestigt dat daarvan geleerd is en dat dat geleid heeft tot het sterker wordende fijnmazige netwerk van bewoners die samenwerken met de gemeente om de ogen en oren in de wijken te zijn en zodoende ook in staat om vroeg te signaleren dat zaken misgaan en dat er iets moet gebeuren.
- 1780 In de stedelijke Veiligheidsagenda is het onderwerp polarisatie opgepakt. Die polarisatie stak zo nu en dan tijdens de corona de kop op. Die is niet voor niets toegevoegd als nieuw thema ook in de Veiligheidsstrategie. De burgemeester bevestigt dat het college dit beter had kunnen opschrijven in zijn brief. Zij prijst zich ermee gelukkig dat het stadsbestuur hiermee wel doet wat nodig is. In het beleid heeft dit een goede plek.
- De heer Koning noemde de kwaliteit van uitvoering. De burgemeester bevestigt dat dat in coronatijd heel belangrijk was. Zij noemt de woorden die haar heel erg aanspreken: de ontkokerde slagkracht, effectiviteit, dwars door de muur heen. De burgemeester heeft vernomen dat de raad zich niet neerlegt bij als zou het op dit terrein niet beter kunnen. Eerlijk om te zeggen is dat een heel deel van de koker is uitgezet. Het gewone ambtelijke verkeer werd on hold gezet, de lijnen werden korter en daarmee was het eenvoudiger beslissingen te nemen. De burgemeester denkt dat dat door de onderzoekers wordt beschreven: de ontkokering. Dat ontslaat het stadsbestuur niet van de plicht dat vaker te doen. Bij de statushouders en het huisvesten deed het college datzelfde.
- 1790 Als het gaat om (menselijke) fouten, zijn die niet altijd te voorkomen. Waar het gaat om de uitvoering, gaat het soms ook om de kunst van het nee zeggen, ook tegen raadsleden.
- Student & Starter vroeg vaker sleutelpersonen in te zetten, naast de haars inziens
- 1800 terechte analyses van mevrouw Oudejans.
- De burgemeester vindt de opdracht van mevrouw Kleinrensink terecht om concrete aanbevelingen niet in lades te laten landen. Het is aan alle bestuurders om daarop te letten. Heel veel aanbevelingen zijn terug te zien op ook andere dossiers; zij geeft

1810 sleutelpersonen als voorbeeld. Binnenkort zal het college een bijeenkomst organiseren met partners met wie het college nog weinig relatie heeft, maar niet op dit onderwerp. In die bijeenkomst zal voorbereid worden op wat er gebeurt in een crisis waarbij alles uitvalt. Mensen niet meer kunnen pinnen, zij geen licht meer hebben, et cetera. Een vorm van een bijna digitale lockdown. De vraag is dan hoe mensen elkaar dan gaan vinden, en wat daarvoor nodig is. Het college is wel degelijk bezig met de voorbereiding waarop de heer Van Heuven doelde. Dat neemt niet weg dat nooit precies duidelijk is welke de volgende crisis zal zijn. Zij durft met de heer Van Heuven te voorspellen dat er weer een zoönose langs zal komen op enig moment. De vraag is of daarvoor niet iets anders gebeurt. Ook daarmee zal rekening gehouden moet worden.

Zij attendeert mevrouw Kleinrensink op het akkoord waarmee de uitvoering wordt geherwaardeerd. Het college voelt dat als een opdracht.

1820 **Mevrouw Kleinrensink** (GroenLinks) had de idee dat de aanbeveling ook ging over *gezien worden*. De gemeente functioneert dankzij de mensen die in de uitvoering werkzaam zijn. Hoe ervoor te zorgen dat af en toe te laten zien en te blijken en dan niet alleen in crisissituaties. Er zit wat haar betreft ook nog een ander stuk in die aanbeveling.

Burgemeester Dijkma antwoordt bevestigend. Zij vindt het ook belangrijk dat gezamenlijk te doen. Zij weet dat de boa's het bijzonder waarderen dat raadsleden op pad gaan met hen. Ook vanuit het college wordt daaraan op die manier aandacht besteed. De burgemeester gaat langs bij de stadsreinigers nadat zij de rommel hebben opgeruimd van de feestvierders op Koningsdag. Dit zijn kleine dingen maar ook cruciaal. De burgemeester ziet dat raadsleden dergelijke dingen ook doen.

1830 Het college gaf tussendoor updates van hoe de verschillende financieringstromen ervoor staan en of er geld overblijft of niet. Dat zit voor een deel ook in het normale financiële verkeer met de raad. Dit onderwerp zou de raad in het gesprek met de deskundige onder de aandacht kunnen brengen: wat zal behulpzaam zijn om hierop meer greep te krijgen. Wat ontbreekt er nog?

De heer Van Steeg (CDA) vindt dat gesprek op zichzelf prima. Hij kan zich ook voorstellen dat het college daarop enig grip wil houden, zeker gezien het experimentele karakter van de financiering. Hij kan zich voorstellen dat het stadsbestuur daarin een aantal basisafspraken heeft. Hij oppert dat dit bij de jaarrekening zou kunnen. Hij vindt het nodig om in ieder geval terug te kijken op de financiering over de hele coronaperiode.

1840 **Burgemeester Dijkma** stelt voor daarover na te denken. Het college heeft steeds laten zien wat uitgegeven is, waarvoor het bedoeld was, en waar het geld overhield. Zij heeft niet de indruk dat het college geen greep heeft op de bedragen. Het college heeft daarover bij herhaling gesproken. En zich steeds afgevraagd of een bepaald spoor nog nodig was. Moeten bedrijven nog gesubsidieerd worden? Of is het moment gekomen daarmee te stoppen? Het college heeft dat vrij consciëntieus gedaan. De financiën waren wat haar betreft niet echt *sturen in de mist*.

De heer Van Steeg (CDA) houdt het voor mogelijk dat de raad dan een nadere duiding en uitwerking daarvan nodig heeft.

Burgemeester Dijkma antwoordt daarop terug te zullen komen.

1850 Ze gaat in op de opmerkingen van de heer Van Heuven ook over de zoönose. De heer Van Heuven heeft gelijk en ook de onderzoekers hebben gelijk. Wereldwijd waarschuwen wetenschappers al heel lang voor het overspringen van een zoönose naar mensen met zo mogelijk catastrofale gevolgen. De uitbraken die er waren,

beperkten zich tot China en Azië en daarna ook SARS en MERS. Die zetten niet zodanig door als Covid nu heeft gedaan. Belangrijk is dat dit hoe dan ook de samenleving kan overvallen.

Momenteel wacht het college het rijksbeleid af op pandemische paraatheid. Het maken van het beleid zal centraal gebeuren. De uitvoering zal lokaal zijn. Hierover is recentelijk een brief naar de Tweede Kamer gestuurd. Daarna zal wethouder Eerenberg de raad informeren over de implicaties voor Utrecht. De inzet is gericht op vaccinatie als het gaat om infectiebestrijding.

Ook als het gaat om de beschikbare menskracht is het praktisch rond kunnen leunen op rijksbeleid.

De heer Van Heuven (Partij voor de Dieren) vindt het prima te kunnen leunen op informatie die vanuit het Rijk wordt voorbereid. Hij vraagt ook niet of die motie alsnog wordt uitgevoerd. Hij vindt in die motie nog steeds interessant dat Utrecht nog steeds inkoopkeuzes maakt. In die zin ziet hij een rol voor Utrecht weggelegd. Hij stelt een passage voor over inkoopkeuzes. Hij kan zich voorstellen dat kleine keuzes een wereldwijde pandemie kunnen voorkomen. Hij hoopt dat zoiets in de brief terecht kan komen. Mochten voor die tijd ambtelijke keuzes gemaakt kunnen worden in het gemeentelijk beleid, is hij daarvan in ieder geval voorstander.

Burgemeester Dijkma neemt daarvan nota en merkt op niet de portefeuillehouder van dienst te zijn. Zij vindt het haar taak dat wat nu gewisseld wordt met de commissie te delen met het college. Dan zullen het college en de verantwoordelijke portefeuillehouder een voorstel doen. Het lijkt haar goed de brief af te wachten.

De heer Compagnie vroeg de burgemeester naar het inzichtelijk maken van de herprioritering. De burgemeester antwoordt bevestigend dat het college dit inzichtelijk maakt. Zij zet uiteen dat een van de afdelingen, burgerzaken, waarvoor zij zelf verantwoordelijkheid draagt, overbelast wordt wanneer heel veel nieuwe mensen ingeschreven moeten worden. Dat betekent dat een thema als statenloosheid, waarop de fractie van de ChristenUnie een lange geschiedenis heeft, minder aandacht krijgt dan het college zou willen. Het college zal dat permanent blijven zeggen; niet alles kan altijd gelijk. Soms worden er keuzes gemaakt voor wat nu en wat later moet gebeuren. Dat zijn soms vervelende keuzes. Maar het college maakt ze wel.

De voorzitter vraagt of er gemiste vragen zijn en verneemt dat die er niet zijn.

Toezeggingen

De burgemeester

- Zal naar aanleiding van de huidige rapportage een gesprek organiseren met een afvaardiging van diverse stakeholders/fracties/griffie et cetera die nog niet in voldoende mate in de gelegenheid zijn gesteld hun bijdrage te leveren aan het rapport van de onderzoekers. Het verslag van dat gesprek zal als addendum worden toegevoegd bij de rapportage coronalessen gemeente Utrecht. Wanneer daaruit nog aanbevelingen voortkomen, zal het college daarop een reactie geven.

De voorzitter legt de vraag voor aan de agenderende fracties hoe hiermee verder te gaan.

De heer De Pagter (VVD) is tevreden met de toezegging van de burgemeester. De VVD zal voor voldoende afvaardiging vanuit de fractie naar het gesprek zorgdragen.

De heer Van der Zweth (PvdA) gaat akkoord met de bespreking.

De heer Koning (D66) heeft niets te voegen.

Mevrouw Oudejans (Student & Starter) heeft niets toe te voegen.

Mevrouw Kleinrensink (GroenLinks) heeft niets te voegen

De heer Van Steeg (CDA) heeft niets toe te voegen.

De voorzitter concludeert dat daarmee dit debat is afgerond. Hij schorst de vergadering voor enkele minuten en hervat haar.

12. Actieplan Straatintimidatie

1910 **De voorzitter** licht toe dat deze raadsbrief besproken wordt omdat de agenderende fracties graag in debat gaan over de manier waarop de verschillende plannen en de projecten ten uitvoer kunnen worden gebracht met het daarvoor beschikbaar gestelde budget. Daarnaast wensen de agenderende fracties concrete suggesties te doen aan de burgemeester die de aanpak verder kunnen versterken.

De bespreking is in één termijn.

De agenderende fracties zijn: CDA, GroenLinks, VVD, PVV, EenUtrecht (vanwege ziekte niet aanwezig), PvdA, ChristenUnie, Stadsbelang, D66 en Student & Starter.

De commissie

1920 **De heer Van Steeg** (CDA) vindt het mooi dat er nu een actieplan ligt na de gesprekken hierover in de raad. Dit onderwerp leeft in de stad. Dagelijks worden vrouwen geïntimideerd op straat. Dat betekent dat het stadsbestuur daarmee aan de slag moet.

De kernboodschap is “mannen emancipeert u”. Zijn fractie vraagt zich af of dat de kern zou moeten zijn en of dit de verandering teweeg zal brengen die iedereen wil. Hij ziet dat de burgemeester dit een belangrijk onderwerp vindt en hij vindt dat te prijzen.

Hij legt de vraag voor of de financiering niet te breed uitgewaaierd wordt naar enkele kleinere zaken. Hij vraagt zich af of dat zal leiden tot verandering. De vraag is ook wat het bestuur hiermee wil bereiken.

1930 **De heer Koning** (D66) vindt het heel goed dat heer Van Steeg dit punt aansnijdt. Zeker met de discussie van vanochtend in gedachten. Met welke omvang moet de straatintimidatie zijn teruggebracht en hoe is dat te meten aan het einde van de rit? Hij vindt de vraag belangrijker wanneer het voor het CDA geslaagd is.

De heer Van Steeg (CDA) gelooft ook dat er een cultuurverandering moet plaatsvinden. Die verandering moet ertoe leiden dat mensen elkaar aanspreken op hun gedrag. Dat is mogelijk het lange termijn doel. Ook is een aantal concrete doelen te stellen. Bijvoorbeeld als het gaat om afhandeling van meldingen, hoe mensen aankijken tegen straatintimidatie. Dat is te meten. Wanneer de gemeente daarop vordering maakt, is het stadsbestuur al een heel eind. Dan is ook te zien of de aanpak effect heeft. Dit heeft ook betrekking op de campagnes die gevoerd worden. De vraag is ook welk effect die campagnes hebben. Wanneer daarin verbetering te zien is, gaat het des te meer de goede kant op.

1940 **Mevrouw Fattal** (GroenLinks) vraagt naar het doel van het CDA. Het stadsbestuur zal toch het gedrag van de daders moeten aanpakken?

De heer Van Steeg (CDA) denkt dat op dit moment zichtbare maatregelen de meest effectieve zijn op de plekken waar straatintimidatie plaatsvindt. Het veiligheidsplan is daarvoor niet het meest geschikt.

1950 **Mevrouw Fattal** (GroenLinks) vraagt of het CDA bedoelt dat het belangrijker is op straat campagnes te voeren en dat daarmee het gedrag te beïnvloeden is, dan voorlichting te geven aan jongeren die later dader kunnen worden.

De heer Van Steeg (CDA) denkt dat de zichtbare campagnes eerder leiden tot bewustwording over straatintimidatie, dan een presentatie op school. Hij stelt daarbij vraagtekens. Mogelijk moet dit wel gebeuren maar dan vanuit een ander budget. Hij vervolgt zijn betoog.

Enkele onderwerpen zijn voor zijn fractie belangrijk: normstelling, eenvoudig melden, en publiekelijk aandacht blijven vragen voor het onderwerp. Als het gaat om normstelling vraagt hij welke inzet de burgemeester kiest.

1960 Hij leest in het actieplan dat de burgemeester nagaat of BOA's toch kunnen optreden. Hij vraagt of daarover meer informatie is.

Mevrouw Fattal (GroenLinks) zet uiteen dat anders dan het CDA GroenLinks veel meer gelooft in voorlichting aan jongeren waar de jongeren zich ook bevinden. Met giftige mannelijkheid bedoelt zij gedrag van mannen om anderen zich kleiner te laten voelen. Voorlichting is heel erg belangrijk omdat dat gedrag van jongs af aan geleerd wordt. GroenLinks vindt dat die voorlichting moet blijven. Er is dan meer nodig dan alleen campagnes.

De heer Van Steeg (CDA) merkt op dat giftige mannelijkheid al honderden jaren bestaat. Hij herhaalt zijn twijfel over of het verschil gaat maken.

1970 **Mevrouw Fattal** (GroenLinks) antwoordt ontkennend. Dit probleem zal met een paar duizend euro niet worden opgelost. Dat is waarmee het stadsbestuur moet leven. Zij gelooft er wel in dat dit een verandering teweeg kan brengen. Een cultuurverandering zal nooit van de ene op de andere dag plaatsvinden. Zij gelooft er wel in dat met voorlichting op school een sneeuwbaaleffect teweeg te brengen is en meer en meer jongeren anders gaan kijken naar vrouwen op straat. En zeker ook naar minderheidsgroepen zoals LHBTQI-plus-personen.

Mevrouw Fattal benadrukt erg trots te zijn op dit plan. De dader staat centraal.

1980 Doorgaans stond eerder de weerbaarheid van slachtoffers centraal. Zij noemt het dadergedrag losergedrag. Zij ziet ook dat het de intentie is om aan te sluiten bij de taal van jongeren en dat jongeren aangemoedigd worden elkaar aan te spreken op dit gedrag.

Mevrouw Ramaker (VVD) vraagt of zij goed begrijpt dat GroenLinks alleen mannen ziet als dader als het gaat om straatintimidatie.

Mevrouw Fattal (GroenLinks) gelooft dat een groot deel van de daders mannen zijn. Dat is ook een gegeven.

Mevrouw Ramaker (VVD) vraagt of het mogelijk verstandig is dit breder te zien: de dader op zich.

1990 **Mevrouw Fattal** (GroenLinks) is het aan de ene kant daarmee eens. Het gaat om dadergedrag. Zij vindt het belangrijk om de rol van mannelijkheid hierin niet weg te laten. Die giftige mannelijkheid is voor de mannen zelf mogelijk het vervelendst. Wanneer het stadsbestuur wegloopt van die benaming omdat het bestuur het ongemakkelijk vindt, zou zij dat betreuren. Mannen hoeven zich niet comfortabel te voelen bij het onderlinge ophitsgedrag.

Mevrouw Ramaker (VVD) legt de vraag voor aan de burgemeester hoe zij daar tegenaan kijkt.

Mevrouw Fattal (GroenLinks) geeft deze vraag door aan de burgemeester.

De heer Simsek (DENK) vraagt of GroenLinks herkent dat er verschillende soorten straatintimidatie zijn en dat bij die verschillende soorten het profiel van de dader kan verschillen.

2000 **Mevrouw Fattal** (GroenLinks) herkent dat zeker. Dat brengt haar op een ander punt in haar betoog. Zij vervolgt haar betoog.

Zij waardeert in deze campagne dat het intersectioneel is; zij vindt het mooi dat deze campagne aansluit bij verschillende vormen intimidatie die mensen in Utrecht kunnen ervaren. De campagnes op straat waren ook gericht op vrouwen met een hoofddoek, of zwarte vrouwen en ook op mannen en op LHBTQI-pluspersonen. Dat zijn allemaal verschillende soorten intimidatie en daardoor ook verschillende soorten daders. Het gedrag dat daaraan ten grondslag ligt is hetzelfde: een gevoel van groepsdruk, een gevoel van *stoer zijn* moeten bewijzen aan vrienden en een gevoel van dat er voordeel uitgehaald wordt als giftige man. Zij hoopt ook dat mannen in Utrecht ergens heen kunnen en perspectief hebben.

2010 **De heer Simsek** (DENK) vreest dat GroenLinks dingen door elkaar haalt. Er zijn verschillende motieven die soms intersectioneel met elkaar kunnen samenhangen, maar soms ook volledig los van elkaar staan. Bijvoorbeeld een hoofddoekje van iemands hoofd aftrekken, hoeft niets te maken te hebben met giftige mannelijkheid. Hij vraagt de reactie van GroenLinks.

Mevrouw Fattal (GroenLinks) is het daarmee volledig eens. Zij wil niet betogen dat straatintimidatie alleen maar het probleem is van giftige mannelijkheid. Ook racisme ligt er onder. Dat is ook terug te zien in de campagne. Daarmee is zij ook heel blij. Ook Islamofobie kan onderliggend zijn. Zij is blij dat dit plan ook aandacht schenkt aan Islamofobie.

2020 Zij vervolgt haar betoog in haar termijn. Zij is blij met het gegeven dat ook aandacht geschonken wordt aan genderspace. Hoe kan de stad ruimtelijk ingericht worden zo dat het voor iedereen veilig aanvoelt. Met bepaalde ruimtelijke ingrepen, kan ervoor gezorgd worden dat mensen veiliger over straat gaan en dat op die manier ook straatintimidatie te voorkomen is in plaats van daar tegenover op te treden.

Zij legt de volgende vragen voor aan de burgemeester: zij hoopt dat in 2024 de nieuwe wet seksuele misdrijven inwerking zal treden; dan wordt ook seksuele intimidatie in het openbaar strafbaar. Dan gaat het over zowel straatintimidatie alsook over intimidatie op het internet. GroenLinks is ontzettend blij met deze nieuwe wet.

2030 Straatintimidatie zal strafbaar zijn, dat neemt niet weg dat het ontzettend moeilijk is om de daders op heterdaad te betrappen, en al helemaal met de capaciteit die de politie momenteel heeft. Zij vraagt of BOA's en agenten ook getraind worden op het herkennen van straatintimidatie, zodat effectief is op te treden wanneer dat nodig is. Jongerenwerkers spelen een grote rol in het aanspreken van daders, die hebben vaak meer effect dan een agent of de handhaver. Zij vraagt of jongerenwerkers training krijgen in omstandersinterventie, het herkennen van straatintimidatie zoals de trainingen die FairSpace en Emanipator aanbieden zo dat zij effectief leren hoe de daders aan te spreken op hun verantwoordelijkheid om dit gedrag te voorkomen.

2040 GroenLinks zet ook in op het inclusief maken van de openbare ruimte met het oog op preventie. Zij vraagt of de gemeente daarover in gesprek gaat met ondernemers in het nachtleven omdat daar veel straatintimidatie plaatsvindt om er bijvoorbeeld voor te zorgen dat de uitsmijters ook een oogje in het zeil houden op straat in uitgaangebieden en dat zij ook de verantwoordelijkheid nemen in te grijpen wanneer zij er getuige van zijn. Trainingen aan uitsmijters kan haars inziens ook helpen.

In sommige gemeenten zijn veiligheidsscans georganiseerd. De politie en handhaving gaan de straat op met doelgroepen die geraakt worden door straatintimidatie; dan wandelen ze samen door gevaarlijke gebieden in Utrecht. De doelgroep geeft dan aan waar de onveiligheid optrad. Het helpt agenten en handhaving goed om op die manier naar de stad te kijken. Zij vraagt de burgemeester of dat in Utrecht ook te organiseren is.

Het college stelt op zoek te gaan naar eventuele rijksmiddelen om het programma te versterken. Zij is benieuwd op welke middelen gedoeld wordt en of de burgemeester die kans aanwezig acht.

Mevrouw Ramaker (VVD) voert het woord namens mevrouw Meerding. Het is haar inbreng.

De VVD is heel blij met deze aanpak. In 2017 stelde haar fractie mondelinge vragen over Safestreets. De aanpak had sneller gemogen. Haar fractie is heel blij dat die aanpak er nu is.

Het actieplan bestaat uit vier punten: (1) bewustwording, (2) aanpak op straat, (3) aanpak dader en (4) ondersteuning slachtoffers. Het CDA en GroenLinks stipten al enkele punten aan.

Haar fractie is heel blij dat in het kader van bewustwording samengewerkt wordt met het onderwijs. Zij sluit zich ook aan bij de inbreng van het CDA over de bewustwordingscampagnes. In hoeverre was dit effectief? Haar fractie kreeg vragen over de campagne met het scherm op de stadhuisbrug. Gevraagd werd of het een straat-theater act was. De vraag is wat de burgemeester hiermee wilde bereiken.

Het meldpunt straatintimidatie valt haar op; dat is nog vrij onbekend. Zij hoopt dat de link met het meldpunt wordt ingezet in de campagnes. Zij vraagt de burgemeester die aandacht te versterken.

GroenLinks sprak over de rol van het jongerenwerk. Gezien is dat er een workshop wordt gegeven voor jongeren; het gaat dan om jongeren die zich bewust zijn dat er iets met hun vaardigheden moet gebeuren. De vraag is hoe om te gaan met de onbewuste en onbekwame jonge mensen, en hoe kan het jongerenwerk in het reguliere werk daaraan meer aandacht geven?

Als het gaat om de aanpak op straat refereert zij aan de desbetreffende inbreng van GroenLinks over de openbare ruimte. Haar fractie legt de link met de bezuiniging. De vraag is hoe het dan zit met de sociale veiligheid. In de ene richting van openbare ruimte is veel te doen aan de sociale veiligheid. De vraag is of dat niet anderszins. Haar fractie maakt zich daarover zorgen.

De VVD is voorstander van ondersteuning van toezicht en handhaving met camera's. Zij vraagt hoe het tot op heden staat met die aanpak. Of er al locaties in beeld zijn waarop extra inzet nodig is.

Mevrouw Ramaker sluit af met de lobby voor de landelijke strafbaarstelling; zij ondersteunt die van harte. Haar fractie wil daarop graag meer toelichting zoals haar voorgangers die al vroegen.

Mevrouw Leever (PvdA) merkt op dat dit debat haar persoonlijk erg aan het hart gaat. Het is tot haar spijt voor haar een bekend terrein. Zij en de PvdA zijn blij dat deze aanpak er ligt. Daarvoor heeft de PvdA hard gewerkt en ook buiten op straat met acties. Die acties in dit plan waren hard nodig om ervoor te zorgen dat elke Utrechter zich vrij en veilig voelt.

Dit raakt ook aan discriminatie. Zij is blij met het platform dat ervoor zorgt dat dit structureel hoog op de agenda staat bij partners van de gemeente en dat er in het plan zowel aandacht is voor preventie, de toename in de meldingsbereidheid, ondersteuning van slachtoffers en repressie. Juist voor die combinatie heeft haar fractie gepleit. Het is hard nodig om op meerdere borden te schaken om straatintimidatie zowel buiten als binnen te bestrijden. Bijvoorbeeld ook bij sport- en studentenverenigingen. Het is goed om te zien dat met deze partijen gesprekken worden aangegaan, ook met sportscholen.

Haar fractie gelooft dat voor de toekomst de meeste winst te behalen is om straatintimidatie en dit type grensoverschrijdend gedrag te voorkomen in de bewustwording en in de normstelling. Daarom vindt zij het goed dit op te nemen in de vaste structuren die er al zijn, zoals vreedzame nieuwe lesmodulen en zoals te lezen is in het basis-, voortgezet onderwijs en in het MBO.

Haar fractie heeft hierover vragen gesteld aan onder andere de ambtelijke ondersteuning. Zij dankt die voor de beantwoording. Cruciaal voor haar fractie is het streven alle leerlingen op de basisscholen te bereiken en de doorgaande lijn richting voortgezet onderwijs te behouden.

Nu zijn in het basisonderwijs 80% van de scholen actief. De vraag blijft hoe de leerlingen te bereiken op de andere scholen. Het gaat om éénvijfde van de leerlingen. Hoe ervoor te zorgen dat dit ook gevolgd wordt door het voortgezet onderwijs. De vraag is of de fractie deze vraag moet stellen aan de wethouder onderwijs. Zij sluit zich aan bij het punt van GroenLinks over jongerenwerkers en zij verneemt graag de beantwoording daarop.

Haar zorg gaat uit naar de vergroting van de meldingsbereidheid nu daarvoor geen app is. Hiertoe is in maart 2022 nog de motie overgenomen om slimmer te melden met Slim Melden. Slim Melden bestaat niet meer. Haar fractie heeft zelf de stappen doorlopen via de nieuwe wijze: Signalen. Het melden is niet moeilijk. Desalniettemin is het niet laagdrempelig genoeg voor sommige doelgroepen. Zij vraagt hoe dit wordt gemonitord. Is er een samenwerking mogelijk met bijvoorbeeld Artikel 1 waar ook gemeld wordt. Zij legt de vraag voor of daar andere kansen liggen. In Rotterdam is een meldingssysteem van Stop Straatintimidatie. Dat is een app waarmee op locatie straatintimidatie te melden is in samenwerking met de gemeente en de politie Rotterdam. Zij legt de vraag voor wat nodig is om dat ook in Utrecht in te voeren.

Zij vindt de nazorg en ondersteuning van slachtoffers een gemis bij het melden. Dit is aan de achterkant goed geregeld.

De heer Bos (Stadsbelang Utrecht) hoort een aantal zaken over inzet van BOA's, het kunnen melden en over de opvolging van meldingen. Hij verwacht dat wanneer dat goed ingeregeld wordt, het adres overladen zal worden worden door een groot aantal meldingen. Vaak is het te laat. De vraag is dan wat de toegevoegde waarde is van het melden. Het gaat dan alleen om het signaleren van dat sprake is van straatintimidatie. Hij vraagt wat de PVDA wil wat met de meldingen gaat gebeuren, wat met de aanpak gaat gebeuren.

Mevrouw Leever (PvdA) licht toe welke informatie met de melding bekend wordt. Wanneer in een gebied veel meldingen plaatsvinden, kan daarop direct actie plaatsvinden.

De heer Bos (Stadsbelang Utrecht) hoorde ook de zorgen van de PvdA over nazorg. Hij begrijpt de inzet die mogelijk is als er vaak intimidatie plaatsvindt op een plek.

Wat zou de PvdA willen met betrekking tot de nazorg van de melders die last hebben van straatintimidatie?

Mevrouw Leever (PvdA) zal in haar vervolg van haar betoog hierop ingaan. Zij licht voorsnog toe dat slachtoffers weten dat ze nazorg kunnen vinden.

Zij vervolgt met de vraag voor te leggen of aan het meldingssysteem toe te voegen is waar slachtoffers gratis hulp en ondersteuning kunnen vinden zodat slachtoffers niet zelf op zoek hoeven naar hulp en dat het op deze manier laagdrempeliger wordt.

Zij vraagt hoe in 2026 gemeten wordt of de doelstellingen bereikt zijn.

2150 **De heer Van Bergen** (ChristenUnie) is tevreden met de gekozen insteek van het actieplan. De verschuiving van de focus van het slachtoffer naar de potentiële dader is wat zijn fractie betreft een goede keuze. Zijn fractie is enthousiast over het ontwikkelen van een lespakket en de inzet van sleutelfiguren om een mentaliteitsverandering tot stand te brengen. Eerder pleitte zijn fractie al daarmee vroeg te beginnen. Zijn fractie zal daarvoor blijven pleiten.

Wat zijn fractie betreft is het daarom een goede insteek hiermee de scholen en de verenigingen te bezoeken.

De nadruk op het aanpassen van traditionele beelden van mannelijkheid is een kwestie van lange adem. Zijn fractie kijkt uit naar de uitwerking daarvan.

2160 Tegelijkertijd valt het hem op dat in het actieplan erg de nadruk wordt gelegd op seksueel overschrijdend gedrag van mannen jegens vrouwen. Straatintimidatie die verband houdt met bijvoorbeeld het dragen van religieuze uitingen, LHBT of racisme, lijkt hier erg op de achtergrond te raken en dat terwijl in een inclusieve stad die het stadsbestuur nastreeft, het juist van belang is dat mensen zich ook op dat gebied kunnen uiten. Hij vraagt of de burgemeester deze zorg deelt en of het expliciet onderdeel is van de campagne. Zo niet, welke kansen ziet zij om ook die vorm van straatintimidatie nadrukkelijk mee te nemen in de campagne in de komende jaren. Hoewel zijn fractie de aanpak van de verschuiving steunt, wil zij de slachtoffers niet uit het oog verliezen. In het kader daarvan kijkt zij kritisch naar het meldingssysteem.

2170 Zijn fractie denkt dat daarmee meer winst te behalen is. Daarmee sluit hij zich aan bij de punten van de PvdA.

In het actieplan staat dat de gemeente voornemens is te werken aan de bekendheid van het meldpunt zoals op de website vermeld. Na een aparte pagina over straatintimidatie, linkt de knop door naar het generieke meldingssysteem. Wat zijn fractie betreft kan dat uitnodigender en pakkender. Hij vraagt wat de burgemeester denkt van de domeinnaam www.losergedrag.nl Die was hedenochtend nog vrij: een duidelijke naam, passend en herkenbaar voor een meldpunt.

De heer Bos (Stadsbelang Utrecht) is tevreden met de aanpak van straatintimidatie.

2180 Hij refereert aan de motie 212 Je Moeder! uit 2021. Die wordt niet geschuwd.

Hij zou graag zien dat deze provocatieve campagnes zich niet alleen beperken tot de binnenstad, maar ook zullen worden uitgevoerd in de wijken waar deze daders frequent te vinden zijn. Wat hem betreft mag dat ook in andere talen. Hij ontvangt daarop graag een toezegging.

Hij spreekt nu graag over de samenwerking met de omliggende gemeenten.

Nieuwegein, Houten en Maarssen zijn middelgrote steden met dezelfde grootstedelijke problemen als die in Utrecht. Hij ziet in de lokale integrale veiligheidsplannen van deze gemeenten dezelfde prioriteiten. Hij ziet ook dat zij zoals Utrecht te maken hebben met straatintimidatie waaraan dezelfde dadergroepen zich

2190 schuldig maken. Dezelfde jongens en jongemannen acteren zowel in het Utrechtse als in de omliggende gemeenten. Hij roept op tot gemeentelijke samenwerking met de gemeenten op het gebied van straatintimidatie. Op die wijze kan Utrecht nog succesvoller worden, kan Utrecht de multiplier vinden. Hij doet bovendien een oproep nog meer dan nu het geval is met deze gemeenten tot gezamenlijk veiligheidsbeleid te komen en zo mogelijk tot een gezamenlijke inzet. Hij denkt dat de steden te verbonden zijn met elkaar om dit als gemeente alleen te blijven doen. Hiermee rondt hij zijn bijdrage af.

2200 **De heer Koning** (D66) vindt het goed te zien hoe dit onderwerp leeft in de raad en het grote aantal partijen met daarop een eigen geluid. Goed dat dit onderwerp in Utrecht zo opgepakt wordt. Ook in zijn achterban merkt hij hoezeer dit onderwerp leeft. Hij vindt dat niet zo vreemd in een jonge progressieve stad.

Wat zijn fractie betreft is dit niet een onderwerp van law and order. Zijn fractie voelt zich nadrukkelijk aangesproken op het eerste onderdeel van dit actieplan: preventie. Voor zijn fractie geldt *voelen dat het fundamenteel fout kan zijn wat iemand met zijn of haar gedrag naar iemand anders doet*. Of dat het op het randje zit of voor de ander net er overheen gaat. Hij spreekt dan over bijvoorbeeld een grappig bedoelde opmerking die voor een ander kwetsend is, of een scherpe opmerking die maakt dat een ander zich geïntimideerd voelt. Daarover zou het gesprek moeten gaan. Dat 2210 moet wat hem betreft het onderdeel zijn van het gesprek in de klas, in de opvoeding, in een werkcultuur bij een bedrijf of bij een organisatie. Die gesprekken moeten wat hem betreft gaan over wat de samenleving normaal vindt, hoe mensen doorgaans aangesproken willen worden, hoe mensen met elkaar omgaan. Zijn fractie vindt het zinvol en belangrijk dat het actieplan daarvoor sleutelfiguren wil betrekken. Hij ziet ook de combinatie van enerzijds campagnes en aan de andere kant de gesprekken op de scholen. Hij refereert aan de desbetreffende inbreng van mevrouw Fattal. Ook zijn fractie ziet dat dat uiteindelijk veel meerwaarde gaat hebben. Het gaat wat hem betreft om patronen waarmee jongeren al op hele jonge leeftijd opgroeien. Die patronen kunnen soms leiden tot intimiderend gedrag op straat.

2220 Hij pleit ervoor juist bij de jeugd te beginnen om een betere toekomst te maken. D66 is van mening dat straatintimidatie meer adequaat is tegen te gaan door zich als bestuur uit te spreken, door bewustzijn te creëren en daarover het gesprek aan te gaan. Hij ziet dan liever dat het stadsbestuur scholen, culturele instellingen en jongerenwerkers de middelen geeft om daarop programma's te ontwikkelen dan dat het bestuur daarvoor nog meer gaat vergen van de schaarse capaciteit van BOA's en de politie. Als vanzelfsprekend dienen zij op te treden wanneer evident sprake is van straatintimidatie. Dat gebeurt gelukkig ook al zonder dit actieplan. De politie kan in dat geval optreden. Hij bevestigt dat vaak in de praktijk het niet mogelijk is om de daders op heterdaad te betrappen.

2230 Hij is op de hoogte van de lobby over de strafbaarstelling van straatintimidatie. Zijn fractie is op de hoogte van de nieuwe wet in spe. Hij krijgt graag van de burgemeester de zekerheid dat BOA's en de politie in Utrecht door de focus nu te richten op het aanpakken van straatintimidatie zonder nieuwe wetgeving. Hij vraagt op welke wijze de burgemeester ervoor zorgt met de Driehoek dat professionals op straat de BOA's en de agenten goed op de hoogte zijn van de wet en van de nieuwe wet zo dat in dat werk geen fouten gemaakt worden.

De heer Koning leest nergens wanneer het actieplan volgens het college geslaagd zal zijn. Hij refereert aan zijn vraag aan het CDA. De raad wordt gevraagd 600.000

2240 euro per jaar te autoriseren gedurende vier jaar. Tot op de 1000 euro nauwkeurig is dan te zien waaraan het geld wordt uitgegeven. Hij vindt het heel goed dat het college dat zo inzichtelijk maakt. Hij ziet nergens wat er dan mee bereikt moet zijn. Hij vraagt de burgemeester daarop in te gaan.

De heer Van den Enk (Student & Starter) voert het woord namens zijn collega de heer Stevens.

2250 Hij sluit zich allereerst aan bij het punt van GroenLinks over het betrekken van jongerenwerkers bij dit onderwerp. Iedereen zou zich veilig moeten voelen in de straten van Utrecht. Dat is nu niet het geval. Ongeveer de helft van de Utrechters maakt straatintimidatie mee. Vooral jonge vrouwen en LHBTI-ers krijgen hiermee enorm veel te maken. Zijn fractie vindt dat iedereen veilig over straat moet kunnen gaan. Zijn fractie wil daarom dat de gemeente harder optreedt tegen straatintimidatie. Daarom is zij blij te zien dat er met het actieplan straatintimidatie een goede basis is gelegd.

Hij ziet ook graag duurzame verlichte fietspaden zodat iedereen veilig kan fietsen. Hij vraagt of de burgemeester mogelijkheden ziet om een dergelijk netwerk van fietspaden te onderzoeken.

2260 Met betrekking tot Pijler 1, zich richtend op de bewustwording. Een normstelling is voor zijn fractie ook heel belangrijk. De samenwerking met sportclubs, onderwijsinstellingen en studentenverenigingen is daarin essentieel. Naast het ontwikkelen van een module Straatintimidatie voor het primair en voortgezet onderwijs, is zijn fractie blij te zien dat er workshops ingezet worden in samenwerking met aansprekende partners als Pretty Women. Zijn fractie heeft zich daarvoor al eerder ingezet. Het is ook goed jongeren en studenten hierbij te betrekken in hun eigen cultuur. Hij krijgt graag de reactie van de burgemeester daarop.

2270 Met betrekking tot Pijler 2, de aanpak op straat, de plek waar de intimidatie voornamelijk plaatsvindt, steunt Student & Starter de integratie in de bestaande wijkaanpak. Hij hoopt dat cameratoezicht als laatste redmiddel zal worden gebruikt en er eerst zal worden gekeken naar andere mogelijkheden, zoals slimme verlichting. Dit moet ook gebeuren met de input vanuit de wijk zelf. Elke wijk zal een eigen aanpak kiezen. Daarvoor kunnen Buurtagenda's worden gebruikt. Hij refereert aan de discussie daarover in een andere commissie. Hij vraagt hoe de burgemeester dit ziet.

De nazorg vindt hij enorm belangrijk. Een goede klachtenprocedure, laagdrempeligheid om ervaring te melden en toereikende nazorg zijn voor zijn fractie essentieel. Tegelijkertijd is zij blij te zien dat de focus verschuift naar de aanpak van de dader. Wat hem betreft mag harder opgetreden worden tegen de daders. Wat hem betreft laat Utrecht zien dit absoluut niet te accepteren. Zijn fractie is erg blij met de actieve steun van het college aan de lobby strafbaarheidsstelling op landelijk niveau. Student & Starter zou graag zien dat er mogelijkheden zijn voor een gebiedsverbod voor de dader. Hij krijgt graag de reactie van de burgemeester.

2280 **De heer Bos** (Stadsbelang Utrecht) vindt het fijn dat fracties zich uitspreken over dat nazorg heel belangrijk is. De vraag is hoe daar handen en voeten aan te geven. De opmerking blijft gratis wanneer daaraan geen inhoud wordt gegeven. Hij vraagt wat in de ogen van Student & Starter nazorg is. Wie gaat die nazorg leveren?

De heer Van den Enk (Student & Starter) zet uiteen dat voor zijn fractie nazorg betrekking heeft op het mentale welzijn, via psychologen in de stad, de Buurteams die daarin een rol kunnen nemen. Hij wil in dit kader de eerstelijnszorg beter garanderen. Zijn fractie vindt het enorm belangrijk daarin een stap te zetten.

De heer Bos (Stadsbelang Utrecht) vindt dat mooi om te horen. Hij bevestigt dat dat zo is. Altijd wordt via het Buurtteam gewerkt. Het gaat altijd op initiatief van de hulpvrager. De vraag is dan hoe bij de slachtoffers het Buurtteam onder de aandacht te brengen voor hun begeleiding.

De heer Van den Enk (Student & Starter) denkt dat daar nog een probleem aan de voorkant zit: de communicatie. Die moet op straat plaatsvinden. Maar ook als het gaat om de communicatie vanuit het Buurtteam. In dit geval is de gemeente aangewezen op de communicatiecampagnes.

De heer Bos (Stadsbelang Utrecht) merkt op dat Student & Starter zegt dat de basis goed op orde is voor nazorg. Hij vraagt of Student & Starter het hiaat herkent dat uit dit debatje naar voren komt. Zou Student & Starter de burgemeester willen vragen daaraan meer handen en voeten te geven.

De heer Van den Enk (Student & Starter) bevestigt dat de nazorg beter moet. Hij bevestigt dat de basis op orde is. Wat hem betreft kan er nog een stapje bovenop. In die zin zal hij de vraag doorgeleiden aan de burgemeester.

Niet –agenderende fracties

De heer Simsek (DENK) is blij met dit actieplan. Hij schetst de voorgeschiedenis. Dankzij een motie van zijn fractie werden ook vrouwen met een hoofddoek meegenomen in deze campagne. Zijn fractie vroeg meermalen aandacht voor straatintimidatie jegens moslimvrouwen. Tot zijn vreugde geeft het college in de aanpak aan te focussen op de wortel van het probleem en niet alleen op de symptomen.

Afgelopen week zag hij een voorbeeld van een dergelijke oorzaak: extreemrechtse islamofoben die in Nederland in navolging van Zweden alle ruimte kregen voor het verbranden en of verscheuren van de koran.

Hij merkt op dat islamofobie en moslimhaat in Nederland diep geworteld zijn. Hij refereert daarbij aan de wetten met het Nikabverbod. Sinds de invoering van die wet registreerde stichting Meld Islamofobie een explosieve toename van het aantal meldingen van fysiek en verbaal geweld tegen moslimvrouwen in de publieke ruimte.

In het Utrechtse onderzoek naar Islamofobie komen verschillende verhalen naar voren van moslimvrouwen die zich op straat onveilig voelen en daarom zelfs hun kledingstijl aanpassen. Het college geeft in zijn plan van aanpak aan het meldpunt Straatintimidatie meer bekendheid te willen geven. Uit onderzoek blijkt echter dat de meldingsbereidheid onder moslims laag is. Daardoor blijft straatintimidatie van moslimvrouwen vaak onderbelicht. Hij roept de burgemeester op om in de gesprekken met religieuze instellingen aandacht te geven aan het vergroten van de meldingsbereidheid onder moslimvrouwen. Hij krijgt hierop graag de toezegging van de burgemeester.

Vluchtelingen of mensen met een migratie achtergrond die de taal niet machtig zijn, zijn in potentie kwetsbare slachtoffers van intimidatie op straat. Zij kennen de weg naar formele instituties minder goed en hebben soms ook een minder groot netwerk.

Vluchtelingen zijn in de laatste jaren in Nederland vaker slachtoffer van agressieve bejegening en intimidatie. Zijn fractie pleit ervoor dat de burgemeester ook in gesprek gaat met relevante organisaties zoals vluchtelingenwerk en het COA om de veiligheid van de vluchtelingen in Utrecht bespreekbaar te maken en het meldpunt ook toegankelijk te maken voor vluchtelingen in Utrecht. Hij krijgt hierop graag de toezegging van de burgemeester. Hiermee rondt hij zijn bijdrage af.

Mevrouw De Haan (Bij1) vindt het ontzettend goed dat er nu een actieplan ligt tegen straatintimidatie waarin de focus wordt verlegd naar de daders en er ook aandacht is voor educatie in het onderwijs. Die educatie is wat haar fractie betreft van onmisbare waarde bij de aanpak van dit probleem met een zo systemische oorzaak.

2340 Zij kan zich verder voor een groot deel aansluiten bij de inbreng van GroenLinks. Ook haar fractie is blij met de intersectionele insteek van het actieplan en de erkenning dat de daders de oorzaak zijn van het probleem.

Mensen kunnen ook te maken krijgen met homofobie, transfobie, of racisme. Dat vraagt om een gerichte aanpak en om gerichte aandacht. Zij noemt in dit verband ook nonbinaire mensen.

Ook het blijven benoemen van giftige mannelijkheid vindt zij van groot belang bij het bij de wortel aanpakken van het probleem. Wel zou zij in het kader van de eerder genoemde intersectionele blik graag willen zien hoe in het actieplan en in de aanpak ervaringskennis en ervaringsdeskundigheid een plek krijgt. De gelegenheid is van
2350 groot belang dat de mensen die het meemaken aan het gesprek deelnemen. De samenstelling van de het in het plan genoemde klankbordgroep zou een goede manier kunnen zijn om ervoor te zorgen dat de juiste mensen een stem krijgen binnen het proces. Om die reden vraagt zij de burgemeester of aan de klankbordgroep personen deelnemen die zelf ervaring hebben met straatintimidatie en dan wat haar betreft het liefst vanuit verschillende deelidentiteiten. Hoe wordt er in de rest van het actieplan actief gewerkt aan de input van de ervaringsdeskundigheid?

Haar fractie is geen voorstander van provocerende campagnes waarin het gedrag wordt nagebootst waarvan slachtoffers last hebben en dat dan wordt losgelaten op daders en/of publiek. Daarmee is onveiligheid niet te bestrijden. Dit gaat voorbij aan
2360 het gegeven dat intimidatie gepaard gaat met een ongelijke machtsverhouding tussen dader en slachtoffer. Omgekeerd seksisme bestaat ook niet. Het enige wat dergelijke acties doen is de daadwerkelijk slachtoffers opnieuw triggeren of zich slecht laten voelen in de openbare ruimte. Haar fractie zou daarom veel liever flink veel geld investeren in de educatie over de ingesloten genderrollen en de toxische mannelijkheid die de voedingsbodem vormen voor dit intimiderende gedrag en deze vorm van intimidatie. Zij vraagt of de burgemeester mogelijkheden ziet om in de begroting met posten te schuiven door een deel van het relatief hoge campagne- en communicatiebudget meer te investeren in mannenemancipatie en educatie in het onderwijs. Hiermee ronds zij haar bijdrage af.

2370

De voorzitter schorst de vergadering tot 15.50 uur en heropent de vergadering voor de voortzetting ervan.

De beantwoording

Burgemeester Dijkma dankt alle fracties voor hun grote steun voor dit actieplan. Zij heeft nota genomen van de kritische vragen waarop zij graag haar reactie geeft. Zij loopt de sprekers bij langs.

Zij vindt “mannen emancipeert u” veel beter dan de kern die er altijd was: “vrouwen verweert u”. Zij refereert aan het debat tussen de heer Van Steeg en mevrouw Fattal
2380 en ook mevrouw Ramaker bracht haar visie daarbij in. Met de laatstgenoemde kern werd het hele probleem bij vrouwen neergelegd. Met dit nieuwe beleid worden vooral de daders aangesproken. Uit de cijfers blijkt dat het vooral gaat om mannen of groepen mannen die de daders zijn. Zij bevestigt dat soms ook vrouwen of groepen vrouwen zich schuldig maken aan dit gedrag. Het verschil in aantallen is significant.

De burgemeester vindt het gerechtvaardigd om de nadruk op mannen te leggen. Het mag zo zijn dat veel van de daders man zijn, maar lang niet alle mannen zijn daders. Het college wil ervoor zorgen dat het mensen aan zich bindt in de campagnes en in de wijze waarop het gesprek gevoerd wordt. Mannen kunnen hiermee

2390

ook een belangrijk onderdeel zijn van de oplossing.
De heer Van Steeg (CDA) begrijpt dit. Hij hoorde in de commissie ook een verbreding naar “dit gedrag is niet normaal”. Hij oppert dat dat laatstgenoemde adagium beter zou kunnen zijn om aan te werken.

Burgemeester Dijkma antwoordt dat zij uitkomt op wat de heer Bos vandaag en eerder in zijn bijdrage zei: de durf om te provoceren of scherp te zijn. Dat is echt nodig. Wanneer het gedrag benoemd wordt zonder dat het van iemand is, is dat niet schurend. Dan heeft een dergelijke campagne ook relatief weinig effect. Dan gaat het vooral om een campagne die heel erg past binnen de lijntjes. De burgemeester heeft niet de indruk dat die campagnes in het verleden goed werkten.

2400

Meerdere fracties vroegen hoe ervoor te zorgen dat duidelijk is dat het beleid succesvol is en hoe dat te meten. Zij merkt op dat cultuurveranderingen lastig meetbaar zijn en zij refereert daarbij aan de desbetreffende inbreng van de heer Van Steeg. Tegelijkertijd is wel het aantal meldingen te zien, hoe die opgevolgd worden, hoeveel trainers worden getraind, hoeveel deskundigen worden bereikt, wat gedaan wordt aan het bereiken van scholen. Ook daaraan is te zien hoe groot het effect is. Zij geeft daarbij ook een winstwaarschuwing.

De ervaring leert dat wanneer de gemeente dit onderwerp heel belangrijk maakt en significant aan de orde stelt in de samenleving, het aantal meldingen eerder toeneemt dan afneemt. Mensen raken ermee bekend. De burgemeester vindt dat het dan een succes is. In de beeldvorming kan de melding van een toename in het aantal slachtoffers wel gezien worden als een probleem. Dit plan loopt straks gedurende een aantal jaren. Zij zal daarop terugkomen bij de voortgang over dit plan. Het college zal hierop zoveel mogelijk rapporteren.

2410

Het college investeert in vier pijlers. Het gaat dan niet om 600.000 euro per jaar. Het gaat om 600.000 euro in deze collegeperiode: 150.000 euro per jaar.

Zij bevestigt richting mevrouw Fattal dat er nog iets vanuit het Rijk te verwachten is. Het bedrag in het actieplan is het bedrag dat het college vrijmaakt vanuit openbare orde en veiligheid binnen de eigen begroting. Dat verzoek had de raad gedaan aan het college. Inmiddels is duidelijk dat nog 50.000 euro per jaar vanuit het Rijk beschikbaar komt. Bovendien is er nog een bijdrage vanuit MO voorzien. Er komt iets meer armslag. De suggestie van het college zou zijn om de extra bedragen te investeren in preventie en te voorkomen dat dit gedrag vertoond wordt.

2420

Mevrouw Fattal (GroenLinks) vraagt of dit geld dan in voorlichting gestopt wordt. Of in de training?

Burgemeester Dijkma antwoordt in beide. Zowel in de voorlichting, in preventie en in deskundigheidsbevordering; in die kant van het plan.

Zij vervolgt haar beantwoording met in te gaan op haar bevestiging dat de wet in de maak is. In het kader van de de G4 volgde zij Rotterdam, omdat Rotterdam hierop heel actief was. Daarover heeft het college wel zorgen. In wet staat een aantal subjectieve termen als uitgangspunt. Dat maakt het in de handhaafbaarheid niet gemakkelijker. De strijd daarover is nog gaande. Daarop is commentaar gegeven. Zij hoopt het nog een klein beetje naar de kant van het Utrechtse te kunnen buigen. Het is onderdeel van het debat.

2430

Het college heeft het een en ander gedaan aan de vereenvoudiging van de melding. Het is belangrijk dat de backoffice bijeen blijft, al houdt de burgemeester het voor mogelijk dat er een doorklikknop komt naar www.losergedrag.nl. Verschillende signalen op verschillende plekken is niet goed voor de uitvoering en het kost extra geld. Dat geld is er niet.

2440 Ook de BOA's en de jongerenwerkers krijgen deskundigheidstraining voor en na de wet. Als de wet er is, zal die training opnieuw gegeven worden op basis van de dan geldende parameters en de ruimte die er dan is voor de BOA's. Dan zal ook bekeken moeten worden of de BOA's de mogelijkheid hebben om te handhaven of dat de handhaving bij de politie wordt belegd. Dit is nu nog beter te doen met het geld van het Rijk.

De burgemeester vindt het een goed idee om na te gaan of het mogelijk is de ondernemers in het nachtleven en de uitsmijters bewust te maken. Zij vindt niet dat de overheid dan de financiële bijdrage moet leveren voor hun training. Het is mogelijk om hen in aanraking te brengen met die training. Het zijn mensen die doorgaans goed oog houden op de openbare ruimte. Het college zal dat oppakken.

2450 Mevrouw Ramaker was iets minder blij met de campagne op de Stadhuisbrug. De burgemeester refereert aan haar desbetreffende antwoord. Zij refereert ook aan de motie die zei dat het wel moest schuren. Zij sluit om die reden ook uit dat het niet mogelijk is dat iedereen applaudisserend langs de kant van de weg staat.

Mevrouw Ramaker (VVD) begrijpt het schuren wel. Het schiep bij haar verwarring. Zij licht haar inbreng nader toe met de herhaling ervan.

Burgemeester Dijkma merkt op dat iedereen hierover sprak. Om die reden denkt zij dat het wél effect had. Zij herhaalt haar stellingname in dezen. De mensen die dit gedrag vertonen, hebben niet altijd de mogelijke impact daarvan door. En soms is het gedrag heel ernstig. Het stadsbestuur moet daarop de vinger durven leggen.

2460 Een onderdeel van de campagne is er juist voor bedoeld om het meldpunt beter bekend te maken. Zij spreekt hiermee ook mevrouw Leevers aan. De burgemeester vindt het om die reden belangrijk daarvoor middelen over te houden.

De inrichting van de openbare ruimte doet het college ook met het opvolgen van de meldingen. Daarin krijgt het stadsbestuur de locaties in beeld waar dit gedrag veel vaker voorkomt; de zogenaamde hotspots. Dat kan aanleiding zijn om de openbare ruimte anders in te richten door bijvoorbeeld bosschages óf weg te halen óf te verlagen, meer verlichting aan te brengen op bepaalde plekken, et cetera.

2470 Straatintimidatie alleen is nooit een reden om bijvoorbeeld flexibel cameratoezicht toe te passen; maar het kan wel een van de argumenten zijn. Recentelijk is dat in Overvecht ook gedaan met de plaatsing van een camera. Dan is daar meer aan de hand dan alleen straatintimidatie.

Mevrouw Ramaker (VVD) vraagt of de burgemeester ruimte voelt en krijgt de afdeling Openbare Orde en Veiligheid een plek te geven bij het ontwerp en inrichting van de openbare ruimte; zij beschouwt dat als de preventieve kant hieraan.

Burgemeester Dijkma denkt dat die afdeling dat op zichzelf wel zou willen. Maar capaciteit is dan ook wel een ding. Zij weet niet of de gemeentelijke organisatie ruimte heeft in menskracht om aanwezig te zijn bij alle gebiedsontwikkelingen. Op enig moment is wel duidelijk waar de hotspots zitten. In die zin is het effectiever om de menskracht daarop in te zetten en daarvan het risico te omschrijven.

2480 **Mevrouw Ramaker** (VVD) denkt dan niet alleen aan menskracht maar ook aan bewustwording bij de andere afdelingen, dat sociale veiligheid een belangrijk aspect is voor Utrecht. Wanneer verloedering ontstaat, ontstaat ook onveiligheid.

Burgemeester Dijk zal hierover nadenken. Het is een opgave om iets te bedenken op het punt van de bewustwording om dit goed voor het voetlicht te krijgen; dat is iets anders dan dat iemand vanuit OOV permanent aanwezig is bij het ontwerp van de openbare ruimte. De burgemeester heeft de medewerkers te hard nodig.

Richting mevrouw Leever en de heer Simşek en anderen die zeiden dat er soms andere motieven spelen dan seksuele of giftige mannelijkheid en dat het gewoon een kwestie is van discriminatie, zet de burgemeester uiteen dat om die reden de doelgroepen heel breed geformuleerd zijn, zo zegt zij ook richting Bij1. Dat is ook terug te zien in de campagne. Zij vindt dat het evenwichtig is.

Richting de PvdA antwoordt de burgemeester dat de gemeente Utrecht nu het liefst zoveel mogelijk leerlingen gaat bereiken al naar gelang de beschikbare middelen. Zij herhaalt haar desbetreffende informatie.

Momenteel wordt samengewerkt met Artikel 1. Zij vindt de ondersteuning vanuit Artikel 1 van belang.

Waar slachtoffers terecht kunnen, is ook te publiceren op de website. Iemand die zich meldt wordt binnen vijf dagen teruggebeld. Wanneer dat veel korter zou moeten heeft de burgemeester veel meer mensen nodig. Zij betwijfelt of dat gaat lukken. Uiteraard wordt gesproken over de opvolging; zij schetst welke soort gesprekken gevoerd gaan worden met het slachtoffer. De burgemeester is ervan overtuigd dat dat goed geregeld is.

Richting de ChristenUnie benadrukt de burgemeester dat er evenwicht is gezocht in hoe het college de verschillende doelgroepen een plek heeft gegeven in het slachtofferschap. Het college heeft de naam www.losergedrag.nl nog niet geclaimd. Aandacht voor het melden is al langere tijd een onderwerp in de raad.

Richting de heer Bos zegt de burgemeester toe dat de provocatieve campagne niet alleen in het stadscentrum te zien zal zijn. De hotspots zijn ook niet alleen in de binnenstad; die bestaan ook op andere plekken in de stad. In die zin moet dit ook stadsbreed zijn. De burgemeester betwijfelt of zij de vertaling naar andere talen kan betalen. De campagne is al duur.

De burgemeester wil met haar collega's in Nieuwegein, Houten en Maarssen in gesprek over de oproep in de Utrechtse raad om samen te gaan werken met hen. Zij zal de raad laten weten hoe haar collega's hierin staan. Zij noemt in dit verband het regionale veiligheidsbeleid. Daarin zit niet specifiek dit onderwerp. Dat neemt niet weg dat steden dit gezamenlijk verder zouden kunnen brengen.

De heer Bos (Stadsbelang Utrecht) wil graag een concreter tijdspad en dat dit prioriteit heeft. Hij vindt het goed dat de burgemeester het gesprek wil aangaan. Dat betekent dat Utrecht daarin het initiatief moet nemen. De vier steden hebben te maken met de grootstedelijke problematiek die aan Utrecht geplakt wordt maar eigenlijk breder is. Hij benadrukt het belang ervan de banden met de omliggende grote steden aan te halen. Hij merkt op dat de integrale veiligheidsplannen van de verschillende steden veel weg hebben van elkaar. Hij ziet synergievoordelen en een multiplier waar het stadsbestuur naar op zoek is om het stedelijk beleid heel effectief te maken. Hij zoekt naar de actieve grondhouding van het college in dezen en naar een tijdspad waarbinnen het college hierover bij de raad terugkomt.

Burgemeester Dijk had gedacht de actieve grondhouding te hebben uitgesproken met haar woorden over het gesprek aangaan. Zij benadrukt dat zij haar collega's niet kan dwingen. Zij is zeer bereid om dat gesprek aan te gaan. Ter onderschrijving van de woorden van de heer Bos is het belang van samenwerking al zicht-

baar als het gaat om de aanpak van ondermijning en werken de steden al samen. Als het gaat om de termijn waarbinnen zij reageert, is zij afhankelijk van de snelheid waarmee de burgemeesters in deze steden dit intern in hun eigen organisaties terugkoppelen. Hiermee zijn ook daar bestuurlijke vragen gemoeid. Zij denkt aan een termijn van twee maanden om haar collega's de ruimte te geven hier serieus naar kijken.

De heer Bos (Stadsbelang Utrecht) vindt een termijn van twee maanden prima.

2540 **Burgemeester Dijkma** vervolgt haar beantwoording met in te gaan op de inbreng van de heer Koning. Zij bevestigt preventie enorm belangrijk te vinden. Dit komt ook tegemoet aan de prioriteitstelling van de fractie van de heer Koning.

Richting Student & Starter bevestigt zij dat het cameratoezicht sluitstuk is in dit beleid. Zij merkt op dat cameratoezicht per definitie een sluitstuk is.

Het college is met een ander dossier op het onderwerp gebiedsverbod onder de rechter. Het lijkt haar wijs om de uitspraak van de rechter af te wachten. Wanneer iemand notoir een dader is en het op iemand voorzien heeft, is het nodige te doen binnen het huidige recht. Zij ziet nog niet voor zich hoe dit in de praktijk zou uitwerken.

2550 De heer Simşek zei wat de burgemeester betreft terecht iets over de motie en over hoe die is opgepakt. Hij heeft gevraagd of de burgemeester met Vluchtelingenwerk in gesprek wil om duidelijk te maken dat er melding gedaan kan worden van straatintimidatie. De burgemeester denkt dat dit contact leggen niet een grote opgave is om de organisatie daarover te informeren voor zover ze hiervan al niet op de hoogte is; Utrecht heeft heel goed contact met Vluchtelingenwerk.

De heer Simşek (DENK) had ook gevraagd of de burgemeester in de gesprekken met religieuze instellingen die instellingen de meldingsbereidheid onder de aandacht wil brengen en de bekendheid van het meldpunt onder moslimvrouwen.

Burgemeester Dijkma antwoordt dat ze dat zal doen. Zij zal dat een keer op de agenda van het overleg laten zetten. Zij vervolgt haar beantwoording.

2560 Richting Bij1 gaat de burgemeester in op de gewenste inzet van ervaringsdeskundigheid. De klankbordgroep is een begrip dat mogelijk tot een misverstand kan leiden. Die groep is bedoeld als een gemeentelijk netwerk waarbij uitgewisseld wordt over hoe in de praktijk gehandeld wordt en in welk opzicht partijen elkaar kunnen helpen. Het college voert wel gesprekken in de stad met de ervaringsdeskundigen. Het college wil hun ervaringen graag een plek geven. De vraag is gesteld hoe ervoor te zorgen dat de gemeentelijke organisatie effectief blijft. Het college monitoort wat het doet. Daar heeft het college dit type ervaringen bij nodig zo dat dit ook bij te stellen is. Wanneer blijkt dat een deel van het beleid niet goed werkt, kunnen de ervaringsdeskundigen een belangrijke rol spelen in het bijstellen van het beleid door het college.

2570 Bij1 is ook kritisch over de campagne. Zij refereert aan het antwoord dat ze heeft gegeven.

Als het gaat om het schuiven met middelen zou alles mogelijk zijn. De burgemeester raadt dit de raad af. Met alle partners en alle mensen is het beleid besproken. Zij stelt voor het dan ook zo te doen.

De voorzitter recapituleert de gedane toezeggingen.

De burgemeester zal

- 2580 – met de randgemeenten van Utrecht verkennen of zij met Utrecht gezamenlijk kunnen optrekken in het kader van het actieplan straatintimidatie. De raad zal daarover in het tweede kwartaal 2023 per brief geïnformeerd worden. Zo mogelijk zou de samenwerking uitgebreid kunnen worden. Ook dat zal de burgemeester uitzoeken.

Gemiste vragen

Mevrouw Leevers (PvdA) had in haar betoog inbreng over de gemeente Rotterdam die een meldingssysteem heeft met een app genaamd Stop Straatintimidatie waarvoor op locatie straatintimidatie te melden is.

- 2590 **Mevrouw Fattal** (GroenLinks) had nog gevraagd naar de veiligheidscan; of Utrecht dat zou kunnen doen.

Burgemeester Dijkzma heeft Rotterdam niet genoemd maar de vraag wel beantwoord. Zij legde uit waarom zij wil vasthouden aan het huidige systeem in het Utrechtse. Zij vindt het niet verstandig een ander systeem te starten.

Mevrouw Leevers (PvdA) begrijpt dat de app niet haalbaar is. Dan vraagt zij een toezegging of komend jaar streng gemonitord wordt op het meldingssysteem dat nu in werking is en dat nagegaan wordt of dat goed werkt of niet met eventueel een jongerentestpanel daarbij betrokken.

- 2600 **Burgemeester Dijkzma** zal nagaan wat daarin mogelijk is. Zij is het er niet over eens om zo te worden als Rotterdam. Wanneer zij dat oppakt is zij door haar budget heen. Dat geld is er niet.

De vraag van GroenLinks beantwoordt zij met te bevestigen dat een schouw te organiseren is. Het lijkt haar prima te gaan kijken bij een paar van die hotspots.

Punt van orde

Mevrouw Fattal (GroenLinks) vraagt of het antwoord op haar vraag over de schouw op de toezeggingenlijst moet.

- 2610 **De voorzitter** licht toe dat dit uitgevoerd gaat worden. Hij vraagt mevrouw Fattal scherp te zijn op of dat zal worden uitgevoerd en anders aan de bel te trekken.

De voorzitter concludeert dat hiermee dit debat is beëindigd. Hij legt de vraag voor of de agenderende fracties eruit hebben gehaald wat zij eruit wilden halen of dat zij hiermee nog iets willen in de raadsbehandeling bijvoorbeeld in de vorm van een motie.

De heer Van Steeg (CDA) merkt op dat de burgemeester de raad heeft uitgenodigd met moties te komen. Hij zal die mogelijkheid niet laten lopen. Mogelijk zijn er nog een aantal zaken ter bijsturing. Hij brengt dit onderwerp naar de raad.

- 2620 **Mevrouw Fattal** (GroenLinks) agendeert graag mee.

Mevrouw Ramaker (VVD) koppelt terug naar de fractie en naar mevrouw Meerding. Ze dankt de burgemeester voor de beantwoording. Zij ziet nog politieke kansen, misschien ook ten gunste van de aanpak. Zij zal dat zeker inbrengen in haar fractie.

Mevrouw Leevers (PvdA) bespreekt dit in de fractie en ze kijkt graag mee.

De heer Van Bergen (ChristenUnie) is niet helemaal tevreden met de beantwoording van de burgemeester en houdt dit in beraad.

De heer Bos (Stadsbelang Utrecht) vindt dat de raad de burgemeester haar werk moet laten doen. Hij heeft geen behoefte dit door te geleiden naar de raad.

De heer Koning (D66) sluit zich aan bij de heer Bos.

2630 **Mevrouw Kendir** (Student & Starter) valt in voor een zieke collega en gaat met hem overleggen.

De voorzitter constateert dat een aantal fracties dit onderwerp in de raad wil behandelen en een aantal voorstellen wil doen. Een aantal fracties zal daarover nog overleg plegen en intern consulteren. En een klein deel van de fracties heeft geen behoefte dit in de raad te behandelen. Hij concludeert dat dit doorgeleid wordt naar de raad voor een bespreking van een half uur. Het is niet aan de commissie om te bepalen welke raad dat wordt. Dat zal bekend gemaakt worden. Hij stelt vast dat de commissie daarmee akkoord gaat. Hij sluit de vergadering om 16.32 uur.

2640

TOEZEGGINGENLIJST

De Burgemeester zegt n.a.v. agendapunt 11: Raadsbrief Reactie Rapport Coronalessen Gemeente Utrecht toe:

- om naar aanleiding van de rapportage coronalessen Gemeente Utrecht een gesprek te organiseren met een afvaardiging van stakeholders (fracties, griffie, etc.) die nog niet of onvoldoende in de gelegenheid zijn geweest te reflecteren op de coronacrisis en de lessen voor de Gemeente Utrecht. Het verslag van dit gesprek zal als addendum toegevoegd worden bij de rapportage coronalessen Gemeente Utrecht. Op mogelijke aanbevelingen zal het college reageren middels een raadsbrief.

2650

De Burgemeester zegt n.a.v. agendapunt 12 Raadsbrief Actieplan Straatintimidatie toe:

- om met de randgemeenten te verkennen of zij met Utrecht gezamenlijk kunnen optrekken bij het actieplan Straatintimidatie. De raad zal binnen 2 maanden (eind maart 2023) per brief over de verkenning geïnformeerd worden.

2660